praesentem diem. Manasses quoque non delevit Bethsan et Thanac cum viculis suis, et habitatores Dor et Ieblaam et Mageddo cum viculis suis; coepitque Chananaeus habitare cum eis. Postquam autem confortatus est Israel, fecit eos tributarios, et delere noluit. Effraim etiam non interfecit Chananaeum qui habitabat in Gazer, sed habitavit cum eo. Zabulon non delevit habitatores Cethron et Naalon, sed habitavit Chananaeus in medio eius, factusque est ei tributarius. Aser quoque non delevit habitatores Accho et Sidonis, Alab et Acazibe, et Helba, et Affech, et Roob: habitavitque in medio Chananaei habitatoris illius terrae, nec interfecit eum. Neptalim non delevit habitatores Bethsames et Bethanath, et habitavit inter Chananaeum habitatorem terrae, fueruntque ei Bethsamitae et Bethanitae tributarii. Artavitque Amorreus filios Dan in monte, nec dedit eis locum ut ad planiora descenderent: habitavitque in monte Hares, quod interpretatur testaceo, in Hailon et Salabin. Et aggravata est manus domus Ioseph super Amorreum, factusque est ei tributarius. Fuit autem terminus Amorrei ab ascensu Scorpionis, Petra, et superiora loca.

II. Ascenditque angelus Domini de Galgala ad locum flentium, et ait: Eduxi vos de Aegypto, et introduxi in terram pro qua iuravi patribus vestris: et pollicitus sum ut non facerem irritum pactum meum vobiscum in sempiternum: ita dumtaxat ut non feriretis foedus cum habitatoribus terrae huius, et aras eorum subverteretis: et noluistis audire vocem meam. Cur hoc fecistis? Quam ob rem nolui delere eos a facie vestra: ut habeatis hostes, et dii eorum sint vobis in ruinam. Cumque loquerentur angelus Domini haec verba ad omnes filios Israel: elevaverunt vocem suam, et fleverunt. Et vocatum est nomen loci illius, Locus flentium, sive lacrimarum: immolaveruntque ibi hostias Domino. Dimisit ergo Iosue populum, et abierunt filii Israel unusquisque in possessionem suam ut obtinerent eam: servieruntque Domino cunctis diebus Iosue, et seniorum qui longo post eum vixerunt tempore, et noverant omnia opera Domini quae fecerat cum Israel.

III. Mortuus est autem Iosue filius Nun famulus Domini, centum et decem annorum: et sepelierunt eum in finibus possessionis suae in Thamnathsare in monte Ephraim, a septentrionali plaga montis Gaas. Omnisque illa generatio congregata est ad patres suos: et surrexerunt alii qui non noverant Dominum, et opera quae fecerat cum Israel. Feceruntque filii Israel malum in conspectu Domini, et servierunt Baalim. Ac dimiserunt Dominum Deum patrum suorum, qui eduxerat eos de terra Aegypti: et secuti sunt deos alienos, deosque populorum qui habitabant in circuitu eorum, et adoraverunt eos: et ad iracundiam concitaverunt Dominum, dimittentes eum, et servientes Baal et Astaroth. Iratusque Dominus contra Israel, tradidit eos in manibus diripientium: qui ceperunt eos, et vendiderunt hostibus, qui habitabant per gyrum: nec potuerunt resistere adversariis suis: sed quocumque pergere voluissent, manus Domini erat super eos, sicut locutus est, et iuravit eis: et vehementer afflicti sunt.

IIII. Suscitavitque Dominus iudices, qui liberarent eos de vastantium manibus: sed nec illos audire voluerunt, fornicantes cum diis alienis, et adorantes eos. Cito deseruerunt viam, per quam ingressi fuerant patres eorum: et audientes mandata Domini, omnia fecere contraria. Cumque Dominus iudices suscitaret, in diebus eorum flectebatur misericordia, et audiebat afflictorum gemitus, et liberabat eos de caede vastantium. Postquam autem mortuus esset iudex, revertebantur, et multo faciebant peiora quam fecerant patres eorum, sequentes deos alienos, et servientes eis, et adorantes illos. Non dimiserunt adinventiones suas, et viam durissimam, per quam ambulare consueverant. Iratusque est furor Domini in Israel, et ait: Quia irritum fecit gens ista pactum meum, quod pepigeram cum patribus eorum, et vocem meam audire contempsit: et ego non delebo gentes quas dimisit Iosue et mortuus est: ut in ipsis experiar Israel utrum custodiant viam Domini, et ambulent in ea, sicut custodierunt patres eorum, an non. Dimisit ergo Dominus omnes nationes has, et cito subvertere noluit, nec tradidit in manibus Iosue.

Hae sunt gentes (al. generationes) quas Dominus dereliquit, ut erudiret in eis Israelem, et omnes qui noverant bella Chananaeorum: et postea discerent filii eorum certare cum hostibus, et habere consuetudinem proeliandi: quinque satrapas Philisthinorum, omnemque Chananaeum, et Sidonium, atque Eveum qui habitabat in monte Libano, de monte Baal Hermon usque ad introitum Emath. Dimisitque eos ut in ipsis experiretur Israelem, utrum audirent mandata Domini, quae praeceperat patribus eorum per manum Moysi, an non.

V. Itaque filii Israel habitaverunt in medio Chananaei, et Hethei, et Amorrei, et Pherezei, et Evei, et Iebusei: et duxerunt filias eorum uxores, ipsique filias suas filiis eorum tradiderunt, et servierunt diis eorum. Feceruntque malum in conspectu Domini, et obliti sunt Dei sui, servientes Baalim et Astaroth. Iratusque Dominus contra Israel, tradidit eos in manus Cusan Rasathaim regis Mesopotamiae, servieruntque ei VIII annis. Et clamaverunt ad Dominum, qui suscitavit eis salvatorem, et liberavit eos, Othoniel videlicet filium Cenez fratrem Caleb minorem: fuitque in eo spiritus Domini, et iudicavit Israel. Egressusque est ad pugnam, et tradidit Dominus in manu eius Cusan Rasathaim regem Syriae, et oppressit eum. Quievitque terra XL annis, et mortuus est Othoniel filius Cenez.

VI. Addiderunt autem filii Israel facere malum in conspectu Domini: qui confortavit adversum eos Eglon regem Moab: quia fecerunt malum in conspectu eius. Et copulavit ei filios Ammon et Amalech: abiitque et percussit Israel, atque possedit urbem Palmarum. Servieruntque filii Israel Eglon regi Moab XVIII annis: et postea clamaverunt ad Dominum, qui suscitavit eis salvatorem vocabulo Aoth, filium Gera, filii Gemini, qui utraque manu utebatur pro dextera. Miseruntque filii Israel per illum munera Eglon regi Moab. Qui fecit sibi gladium ancipitem, habentem in medio capulum longitudinis palmae manus, et accinctus est eo subter sagum in dextro femore. Obtulitque munera Eglon regi Moab. Erat autem Eglon crassus nimis. Cumque obtulisset ei munera, prosecutus est socios qui cum eo venerant. Et reversus de Galgalis, ubi erant idola, dixit ad regem: Verbum secretum habeo ad te, o rex. Et ille imperavit silentium: egressisque omnibus qui circa eum erant, ingressus est Aoth ad eum. Sedebat autem in aestivo cenaculo solus, dixitque: Verbum Dei habeo ad te. Qui statim surrexit de throno. Extenditque Aoth manum sinistram, et tulit sicam de dextro femore suo, infixitque in ventre eius tam valide, ut capulus ferrum sequeretur in vulnere, ac pinguissimo adipe stringeretur. Nec eduxit gladium, sed ita ut percusserat, reliquit in corpore: statimque per secreta naturae alvi stercora proruperunt. Aoth autem clausis diligentissime ostiis cenaculi, et obfirmatis sera, per posticum egressus est. Servique regis ingressi viderunt clausas fores cenaculi, atque dixerunt: Forsitan purgat alvum in aestivo cenaculo (al. cubiculo). Expectantesque diu donec erubescerent, et videntes quod nullus aperiret, tulerunt clavem: et aperientes, invenerunt dominum suum in terra iacentem mortuum. Aoth autem dum illi turbarentur, effugit, et pertransiit locum idolorum, unde reversus fuerat. Venitque in Seirath: et statim insonuit buccina in monte Ephraim.

MS.MR.Frag.57.48

HEB-53

Descenderuntque cum eo filii Israhel ipso in fronte gradiente.
Qui dixit ad eos. Sequimini me. Tradidit enim dominus inimicos nostros moa-
bitas in manus nostras. Descenderuntque post eum et occupaverunt
vada Iordanis que transmittunt in moab. et non dimiserunt transi-
re quemquam. sed percusserunt moabitas in tempore illo
circiter .x. milia. Omnes robustos et fortes viros. nullus eorum
evadere potuit. humiliatusque est moab die illo sub manu
C VII · IIII Israhel. Et quievit terra octoginta annis. Post hunc fuit
sangar filius anath qui percussit de philistiim sexcentos
C VIII viros vomere. et ipse quoque defendit Israhel. Addideruntque filii Israhel
facere malum in conspectu domini post mortem aoth. et tradidit illos
in manu iabin regis chanaan qui regnavit in asor. ha-
buitque ducem exercitus sui nomine sisaram. Ipse autem ha-
bitabat in aseroth gentium. Clamaveruntque filii Israhel ad
dominum. Nongentos enim habebat falcatos currus. et per .xx. annos ve-
iphetes hementer oppresserat eos. Erat autem debbora prophetis uxor laphidoth
que iudicabat populum in illo tempore. et sedebat sub palma
que nomine illius vocabatur inter rama et bethel in monte
ephraim. Ascendebantque ad eam filii Israhel in omne iudicium.
al. cades Que misit et vocavit barach filium abinoem de cedes
nepthalim. Dixitque ad eum. Precepit tibi dominus deus Israhel. Vade et duc
exercitum in montem thabor. tollensque tecum .x. milia pugnatorum
de filiis nepthalim et de filiis zabulon. Ego autem ducam ad te
in loco torrentis cison sisaram principem exercitus iabin
et currus eius atque omnem multitudinem. et tradam eos in manu
tua. Dixitque ad eam barach. Si venis mecum vadam. si
nolueris venire mecum non pergam. Que dixit ad eum. Ibo quidem
tecum. sed in hac vice tibi victoria non reputabitur. quia in manu
mulieris tradetur sisara. Surrexit itaque debbora et perrexit
al. cades cum barach in cedes. Qui accitis zabulon et nepthalim ascendit
cum .x. milibus pugnatorum habens debboram in comitatu suo. Ab-
er autem cineus recesserat quondam a ceteris cineis fratribus suis filiis
obab cognati moysi. et tetenderat tabernacula usque ad
al. cades vallem que vocatur sennim. et erat iuxta cedes. Nuntiatumque
est sisare quod ascendisset barach filius abinoem in montem
thabor. et congregavit nongentos falcatos currus omnemque exercitum
de aroseth gentium ad torrentem cison. Dixitque debbora ad
barach. Surge. Hec est dies in qua tradidit dominus sisaram in
manus tuas. En ipse ductor tuus est. Descendit itaque barach
de monte thabor et .x. milia pugnatorum cum eo. Perterruitque dominus
sisaram et omnes currus eius. universamque multitudinem in ore gla-
dii ad conspectum barach. in tantum ut sisara de curru prosiliens
pedibus fugeret. et barach persequeretur fugientes currus et exer-
citum usque ad aroseth gentium. et omnis hostium multitudo usque
ad internitionem caderet. Sisara autem fugiens pervenit ad tento-
rium iahel uxoris aber cinei. Erat enim pax inter iabin re-
gem asor et domum aber cinei. Egressa igitur iahel in occursum
sisare dixit ad eum. Intra ad me domine mi intra ne timeas.
Qui ingressus tabernaculum eius et opertus ab ea pallio dixit
ad eam. Da mihi obsecro paululum aque quia valde sitio. Que
aperuit utrem lactis et dedit ei bibere et operuit illum. Dixitque si-
sara ad eam. Sta ante ostium tabernaculi et cum venerit
aliquis interrogans te et dicens. Numquid hic est aliquis? Respondebis.
Nullus est. Tulit itaque iahel uxor aber clavum tabernaculi
assumens pariter et malleum. et ingressa abscondite et cum silen-
tio posuit supra tempus capitis eius clavum. percussumque mal-
leo defixit in cerebrum usque ad terram. Qui soporem morti
socians defecit et mortuus est. Et ecce barach sequens sisaram

veniebat. Egressaque iahel in occursum eius dixit ei. Veni et ostendam
tibi virum quem queris. Qui cum intrasset ad eam. vidit sisaram iacentem
mortuum et clavum infixum in tempore eius. Humiliavit igitur deus in
die illo iabin regem chanaan coram filiis Israhel. Qui crescebant
cotidie et forti manu opprimebant iabin regem chanaan donec
delerent eum. Cecineruntque debbora et barach filius abinoem V.
in die illo dicentes. Qui sponte obtulistis de Israhel animas
vestras ad periculum. benedicite domino. Audite reges percipite auri-
bus principes. Ego sum ego sum que domino canam. psallam domino
deo Israhel. Domine cum exires de seir et transires per regiones edom.
terra mota est. celique ac nubes stillaverunt aquis. Montes fluxe-
runt a facie domini. et synai a facie domini dei Israhel. In diebus sangar filii
anath in diebus iahel quieverunt semite. et qui ingrediebantur
per eas ambulaverunt per calles devios. Cessaverunt fortes in Israhel et
quieverunt donec surgeret debbora. surgeret mater in Israhel. Nova bella
elegit dominus. et portas hostium ipse subvertit. Clipeus et hasta
si apparuerint in .xl. milibus Israhel. Cor meum diligit principes Israhel. Qui
propria voluntate obtulistis vos discrimini benedicite domino. Qui
ascenditis super nitentes asinos. et sedetis super in iudicio. et ambu-
latis in via. loquimini. Ubi collisi sunt currus. et hostium est suffocatus
exercitus. ibi narrentur iustitie domini. et clementia in fortes
Israhel. Tunc descendit populus domini ad portas. et optinuit principatum.
Surge surge debbora surge. et loquere canticum. Surge barach.
et apprehende captivos tuos fili abinoem. Salvate sunt reliquie
populi. dominus in fortibus dimicavit. Ex ephraim delevit eos in ama-
lech. et post eum ex beniamin in populos tuos o amalech. De machir prin-
cipes descenderunt. et de zabulon qui exercitum ducerent ad bellandum.
Duces ysacar fuerunt cum debbora et barach vestigia sunt secuti.
Qui in preceps ac baratrum se discrimini dedit. diviso contra se ru-
ben. magnanimorum reperta contentio est. Quare habitas inter
duos terminos ut audias sibilos gregum. ~~Diviso contra se ruben.~~
~~magnanimorum reperta est contentio.~~ Galaad trans iordanem quies-
cebat. et dan vacabat navibus. Aser habitabat in littore maris.
et in portubus morabatur. Zabulon vero et nepthalim obtulerunt animas
suas morti in regione merome. Venerunt reges et pugnaverunt. al. rome
pugnaverunt reges chanaan in thanach iuxta aquas mageddon.
tamen nil tulere predantes. De celo dimicatum est contra eos. Stelle
manentes in ordine et cursu suo adversus sisaram pugnaverunt.
Torrens cison traxit cadavera eorum. torrens cadumim torrens
cison. Conculca anima mea robustos. Ungule equorum ceci-
derunt fugientibus. impetu et per preceps ruentibus fortissimis
hostium. Maledicite terre meroz. dixit angelus domini. Male-
dicite habitatoribus eius. quia non venerunt ad auxilium domini. in
adiutorium fortissimorum eius. Benedicta inter mulieres ia-
hel uxor aber cinei. et benedicatur in tabernaculo suo. Aquam peten-
ti lac dedit. et in phiala principum obtulit butirum. Sinistram
manum misit ad clavum. et dexteram ad fabrorum malleos. Percus-
sitque sisaram querens in capite vulneri locum. et tempus valide perfo-
rans. Inter pedes eius ruit defecit et mortuus est. Ante pedes eius
volvebatur. et iacebat exanimis et miserabilis. Per fenestram re-
spiciens ululabat mater eius. et de cenaculo loquebatur. Cur moratur re-
gredi currus eius. Quare tardaverunt pedes quadrigarum eius.
Una sapientior ceteris uxoribus eius. hec socrui verba respondit.
Forsitan nunc dividit spolia. et pulcherrima feminarum eligitur ei.
Vestes diversorum colorum sisare traduntur in predam. et supel-
lex varia ad ornanda colla congeritur. Sic pereant omnes inimici
tui domine. Qui autem diligunt te sicut sol in ortu suo splendet ita
rutilent. Quievitque terra per .xl. annos. Fecerunt autem filii Israhel VI.

sunt in samariam. Tempore illo misit rex achaz ad regem assy
riorum postulans auxilium. Veneruntque idumei et percusserunt multos
ex iuda et ceperunt predam magnam. Philistiim quoque diffusi sunt per ur
bes campestres et ad meridiem iuda. Ceperuntque bethsamel et hailon
al. gamzo et gaderoth. socoth quoque et thannam et zamro cum viculis suis. et habita
verunt in eis. Humiliaverat enim dominus iudam propter achaz regem
iuda. eo quod nudasset eum auxilio. et contemptui habuisset dominum. Adduxit
que contra eum teglathphalassar regem assyriorum qui et afflixit eum. et nullo
resistente vastavit. Igitur achaz spoliata domo domini et domo regum et
principum. dedit regi assyriorum munera. et tamen nichil ei profuit. Insuper
et tempore angustie sue auxit contemptum in dominum. Ipse per se rex achaz
immolavit diis damasci victimas percussoribus suis. et dixit.
Dii regum syrie auxiliantur eis. quos ego placabo hostiis. et aderunt
michi. cum econtrario ipsi fuerint ruine universo israel. Direptis itaque
achaz omnibus vasis domus dei atque confractis. clausit ianuas tem
pli dei. et fecit altaria in universis angulis ierusalem. In omnibus quoque
urbibus iuda extruxit aras ad cremandum thus. atque ad iracun
diam provocavit dominum deum patrum suorum. Reliqua autem sermonum
eius et omnium operum priorum et novissimorum scripta sunt in libro regum iu
da et israel. Dormivitque achaz cum patribus suis. et sepelierunt eum in civi
tate ierusalem. Neque enim receperunt eum in sepulchra regum israel. Regnavitque eze
XV. xxix chias filius eius pro eo. Igitur ezechias regnare cepit cum .xxv. esset anno
rum. et .xxix. annis regnavit in ierusalem. nomen matris eius abia filia zacha
rie. Fecitque quod erat placitum in conspectu domini. iuxta omnia que fecerat david
pater eius. Ipse anno et mense primo. regni sui aperuit valvas
domus domini. et instauravit eas. Adduxitque sacerdotes et levitas et
congregavit eos in plateam orientalem. dixitque ad eos. Audite
me levite et sanctificamini. mundate domum domini dei patrum vestrorum. Au
ferte omnem immundiciam de sanctuario. Peccaverunt patres nostri. et
fecerunt malum in conspectu domini dei nostri. derelinquentes eum. Averterunt facies
suas a tabernaculo domini dei nostri. et prebuerunt dorsum. Clauserunt
ostia que erant in porticu et extinxerunt lucernas. incensumque
non adoleverunt. et holocausta non obtulerunt in sanctuario deo israel. Con
citatus est itaque furor domini super iudam et ierusalem. tradiditque eos in
commotionem et in interitum et in sibilum. sicut ipsi cernitis oculis
vestris. En corruerunt patres nostri gladiis. filii nostri et filie nostre et con
iuges captive ducte sunt propter hoc scelus. Nunc ergo placet michi ut ineamus
al. coram fedus cum domino deo israel. et avertat a nobis furorem ire sue. Filii mei
nolite ~~me~~ negligere. vos elegit dominus ut stetis coram eo et ministre
tis illi. colatisque eum et cremetis incensum. Surrexerunt ergo levite. ma
hat filius amasie et iohel filius azarie. de filiis caath. Porro de filiis
merari. cis filius abdi. et azarias filius iahalalel. De filiis autem
gerson. ioha filius zemma. et eden filius ioha. At vero de filiis elisaphan.
semri et iahiel. De filiis quoque asaph zacharias et mathanias.
Necnon de filiis heman iahiel et semei. Sed et de filiis idithun.
semeias et oziel. Congregaveruntque fratres suos et sanctificati sunt. et ingressi sunt
iuxta mandatum regis. et imperium domini. ut expiarent domum domini. Sacer
dotes quoque ingressi templum domini. ut sanctificarent illud. extulerunt
omnem immundiciam. quam intro reppererant in vestibulo domus domini.
quam tulerunt levite. et asportaverunt ad torrentem cedron fo
ras. Ceperunt autem prima die mensis primi mundare. et in die octavo eiusdem
mensis ingressi sunt porticum templi domini. Expiaveruntque templum diebus octo.
et in die .xvi. mensis eiusdem quod ceperant impleverunt. Ingressi
quoque sunt ad ezechiam regem et dixerunt. Sanctificavimus omnem domum
domini et altare holocausti et vasa eius. necnon et mensam propositionis
cum omnibus vasis suis. cunctamque templi supellectilem quam
polluerat rex achaz in regno suo postquam prevaricatus est. et ecce ex
posita sunt omnia coram altari domini. Consurgensque diluculo eze

rex. adunavit omnes principes civitatis. et ascendit domum domini. Ob
tuleruntque ~~simul tauros~~ simul tauros vii. et arietes vii. ag
nos vii. et hyrcos vii. pro peccato. pro regno. pro sanctuario. pro iuda.
Dixitque sacerdotibus filiis aaron. ut offerrent super altare
domini. Mactaverunt igitur tauros. et susceperunt sacerdotes sangui
nem. et fuderunt illum super altare. Mactaverunt etiam
arietes. et illorum sanguinem super altare fuderunt. Immola
verunt et agnos. et fuderunt super altare sanguinem. Applicuerunt
hyrcos pro peccato coram rege et universa multitudine. In
posueruntque manus suas super eos. et immolaverunt
eos sacerdotes. et asperserunt sanguinem illorum coram altari.
pro piaculo universi israelis. Pro omni quippe israel preceperat rex
ut holocaustum fieret. et pro peccato. Constituit quoque le
vitas in domo domini. cum cymbalis et psalteriis et cytharis. secundum dispositionem
david regis. et gad videntis. et nathan prophete. Siquidem domini pre
ceptum fuit per manum prophetarum eius. Steteruntque levite
tenentes organa david. et sacerdotes tubas. Et iussit ezechias ut offerrent
holocausta super altare. Cumque offerrentur holocausta. ceperunt laudes canere
domino. et clangere tubis. atque in diversis organis que david rex israel
preparaverat concrepare. Omni autem turba adorante. can
tores et hii qui tenebant tubas erant in officio suo. donec com
pleretur holocaustum. Cumque finita esset oblatio. incurvatus est
rex et omnes qui erant cum eo. et adoraverunt. Precepitque eze
chias et principes levitis. ut laudarent dominum sermonibus david.
et asaph videntis. Qui laudaverunt eum magna leticia. et
~~in~~curvato genu adoraverunt. Ezechias autem hec addidit. Imple
stis autem manus vestras domino. Accedite et offerte victimas
et laudes in domo domini. Obtulit ergo universa multitudo
hostias et laudes et holocausta. mente devota. Porro nu
merus holocaustorum que obtulit multitudo. hic fuit.
Tauros lxx. arietes c. agnos cc. Sanctificaveruntque domino
boves dc. et oves iii milia. Sacerdotes vero pauci erant. nec pote
rant sufficere ut pelles holocaustorum detraherent. Unde et le
vite fratres eorum adiuverunt eos donec impleretur opus. et sancti
ficarentur antistites. Levite quippe faciliori ritu sanctifica
bantur quam sacerdotes. Fuerunt ergo holocausta plurima. adipes
pacificorum et libamina holocaustorum. et completus
est cultus domus domini. Letatusque est ezechias et omnis populus. eo quod mi
nisterium domini esset expletum. De repente quippe hoc fieri
placuerat. Misit quoque ezechias ad omnem israel et iudam. scripsitque epistolas xxx
ad effraim et manassen. ut venirent ad domum domini in ierusalem. et
facerent phase domino deo israel. Inito ergo consilio regis et princi
pum et universi cetus ierusalem. decreverunt ut phase fa
cerent mense secundo. Non enim occurrerant facere in tempore suo.
quia sacerdotes qui possent sufficere sanctificati non fuerant.
et populus necdum congregatus fuerat in ierusalem. Placuitque sermo
regi. et omni multitudini. et decreverunt ut mitterent nun
tios in universum israel de bersabee usque dan. ut venirent
et facerent phase domino deo israel in ierusalem. Multi enim non fece
rant sicut lege prescriptum est. Perrexeruntque cursores cum epistolis
ex regis imperio et principum eius. in universum israel ~~ierusalem~~ et iudam.
iuxta quod rex iusserat predicantes. Filii israel revertimini ~~re~~
~~vertimini~~ ad dominum deum habraham et ysaac et israel. et revertetur
ad reliquias que effugerunt manum regis assyriorum. Nolite fieri
sicut patres vestri et fratres qui recesserunt a domino deo patrum suorum. et tra
didit eos in interitum ut ipsi cernitis. Nolite indurare cer
vices vestras sicut patres vestri. Tradite manus domino. et veni
te ad sanctuarium eius quod sanctificavit in eternum. Servite domino

93
MS. Imp. Frag. 57.93
HEB-71

do prius uestri, et auertetur a uobis ira furoris eius. Si enim uos reuersi fueritis ad Dominum, fratres uestri et filii habebunt misericordiam coram dominis suis qui illos duxere captiuos, et reuertentur in terram hanc. Pius enim et clemens est Dominus Deus uester, et non auertet faciem suam a uobis, si reuersi fueritis ad eum. Igitur cursores pergebant uelociter de ciuitate in ciuitatem per terram Effraim et Manasse usque Zabulon, illis irridentibus et subsannantibus eos.

XXX

Attamen quidam uiri ex Aser et Manasse et Zabulon adquiescentes consilio uenerunt Ierusalem. In Iuda uero facta est manus Domini ut daret eis cor unum, et facerent uerbum Domini iuxta preceptum regis et principum. Congregatique sunt in Ierusalem populi multi, ut facerent sollempnitatem azymorum in mense secundo. Et surgentes destruxerunt altaria que erant in Ierusalem, atque uniuersa in quibus idolis adolebatur incensum subuertentes proiecerunt in torrentem Cedron. Immolauerunt autem phase quartadecima die mensis secundi. Sacerdotes quoque atque Leuite tandem sanctificati obtulerunt holocausta in domo Domini. Steteruntque in ordine suo iuxta dispositionem et legem Moysi hominis Dei. Sacerdotes uero suscipiebant effundendum sanguinem de manibus Leuitarum, eo quod multa turba sanctificata non esset, et idcirco immolarent Leuite phase his qui non occurrerant sanctificari Domino. Magna etiam pars populi de Effraim et Manasse et Ysachar et Zabulon que sanctificata non fuerat, comedit phase non iuxta quod scriptum est. Et orauit pro eis Ezechias dicens: Dominus bonus propitiabitur cunctis qui in toto corde requirunt Dominum Deum patrum suorum, et non imputabit eis quod minus sanctificati sunt. Quem exaudiuit Dominus et placatus est populo.

In coronicis xviii

XVI CXVI · cerdotes plorabant

Feceruntque filii Israel qui inuenti sunt in Ierusalem sollempnitatem azymorum septem diebus in letitia magna, laudantes Dominum per singulos dies, Leuite quoque et sacerdotes per organa que suo officio congruebant. Et locutus est Ezechias ad cor omnium Leuitarum qui habebant intelligentiam bonam super Domino, et comederunt septem diebus sollempnitatis, immolantes uictimas pacificorum et laudantes Dominum Deum patrum suorum. Placuitque uniuerse multitudini ut celebrarent etiam alios dies septem, quod et fecerunt cum ingenti gaudio. Ezechias enim rex Iuda prebuerat multitudini mille tauros et septem milia ouium, principes uero dederant populo tauros mille et oues decem milia. Sanctificata est ergo sacerdotum plurima multitudo. Et hylaritate perfusa omnis turba Iuda tam sacerdotum et Leuitarum quam uniuerse frequentie que uenerat ex Israel, proselitorum quoque de terra Israel et habitantium in Iuda. Factaque est grandis celebritas in Ierusalem, qualis a diebus Salomon filii Dauid regis Israel in ea urbe non fuerat. Surrexerunt autem sacerdotes atque Leuite benedicentes populo, et exaudita est uox eorum, peruenitque oratio in habitaculum sanctum celi.

XXXI

Cumque hec celebrata rite fuissent, egressus est omnis Israel qui inuentus fuerat in urbibus Iuda, et fregerunt simulacra, succideruntque lucos, demoliti sunt excelsa et altaria destruxerunt, non solum de uniuerso Iuda et Beniamin, sed et de Effraim quoque et Manasse, donec penitus euerterent. Reuersique sunt omnes filii Israel in possessiones suas et ciuitates. Ezechias autem constituit turmas sacerdotales et Leuiticas per diuisiones suas, unumquemque in officio suo, tam sacerdotum uidelicet quam Leuitarum, ad holocausta et pacifica, ut ministrarent et confiterentur canerentque in portis castrorum Domini. Pars autem regis erat ut de propria eius substantia offerretur holocaustum mane semper et uespere, sabbatis quoque et kalendis et sollempnitatibus ceteris, sicut scriptum est in lege Moysi. Precepit etiam populo habitantium Ierusalem ut darent partes sacerdotibus et Leuitis, ut possent uacare legi Domini. Quod cum percrebruisset

in auribus multitudinis, plurimas obtulere primitias filii Israel frumenti et uini et olei, mellis quoque, et omnium que gignit humus decimas obtulerunt. Sed et filii Israel et Iuda qui habitabant in urbibus Iuda obtulerunt decimas boum et ouium, decimasque sanctorum que uouerant Domino Deo suo, atque uniuersa portantes fecerunt aceruos plurimos. Mense tertio ceperunt aceruorum iacere fundamenta, et mense septimo compleuerunt eos. al. iacere Cumque ingressi fuissent Ezechias et principes eius, uiderunt aceruos et benedixerunt Domino ac populo Israel. Interrogauitque Ezechias sacerdotes et Leuitas cur ita iacerent aceruj. Respondit illi Azarias sacerdos primus de stirpe Sadoch dicens: Ex quo ceperunt offerri primitie in domo Domini, comedimus et saturati sumus, et remanserunt plurima, eo quod benedixerit Dominus populo suo. Reliquiarum autem est copia ista. Precepit igitur Ezechias ut prepararent horrea in domo Domini. Quod cum fecissent, intulerunt tam primitias quam decimas et quecumque uouerant fideliter. Fuit autem prefectus eorum Chonenias Leuita, et Semei frater eius secundus, post quem Iehiel et Azarias et Naath et Asahel et Ierimoth, Iozabad quoque et Helihel et Iesmarias et Maath et Banaias prepositi sub manibus Chonenie et Semei fratris eius, ex imperio Ezechie regis et Azarie pontificis domus Domini, ad quos omnia pertinebant. Chore uero filius Iemna Leuites et ianitor orientalis porte prepositus erat his que sponte offerebantur Domino, primitiisque et consecratis in sancta sanctorum. Et sub cura eius Eden et Beniamin, Iesue et Semeias, Amarias quoque et Sechenias in ciuitatibus sacerdotum ut fideliter distribuerent fratribus suis partes, minoribus atque maioribus, exceptis maribus ab annis tribus et supra cunctis qui ingrediebantur templum Domini, et quicquid per dies singulos conducebat in ministerio atque obseruationibus iuxta diuisiones suas sacerdotibus per familias et Leuitis a uicesimo anno et supra per ordines et turmas suas, uniuerseque multitudini tam uxoribus quam liberis eorum utriusque sexus fideliter cibi de his que sanctificata fuerant prebebantur. Sed et filiorum Aaron per agros et suburbana urbium singularum dispositi erant uiri qui partes distribuerent uniuerso sexui masculino de sacerdotibus et Leuitis. Fecit ergo Ezechias uniuersa que diximus in omni Iuda, operatusque est bonum et rectum et uerum coram Domino Deo suo in uniuersa cultura ministerii domus Domini iuxta legem et cerimonias, uolens requirere Dominum Deum suum in toto corde suo, fecitque et prosperatus est.

XXXII

Post que et huiuscemodi ueritatem uenit Sennacherib rex Assiriorum, et ingressus Iudam obsedit ciuitates munitas, uolens eas capere. Quod cum uidisset Ezechias, uenisse scilicet Sennacherib et totum belli impetum uerti contra Ierusalem, inito cum principibus consilio Impetum uirisque fortissimis ut obturarent capita fontium que erant extra urbem, et hoc omnium decernente sententia, congregauit plurimam multitudinem, et obturauerunt cunctos fontes et riuum qui fluebat in medio terre dicentes: Ne ueniant reges Assiriorum et inueniant aquarum abundantiam. Edificauit quoque agens industrie omnem murum qui fuerat dissipatus, et extruxit turres desuper et forinsecus alterum murum, instaurauitque Mello in ciuitate Dauid, et fecit uniuersi generis armaturam et clipeos. Constituitque principes bellatorum in exercitu, et conuocauit uniuersos in platea porte ciuitatis, ac locutus est ad cor eorum dicens: Viriliter agite et confortamini. Nolite timere nec paueatis regem Assiriorum et uniuersam multitudinem que est cum eo. Multo enim plures nobiscum sunt quam cum illo. Cum illo est brachium carneum, nobiscum Dominus Deus noster, qui auxiliator est noster, pugnatque pro nobis. Confortatusque est populus huiuscemodi uerbis

dei sui. Quotienscumque autem praeter ipsum deum suum alterum coluerunt, dati sunt in praedam et in gladium et in obprobrium. Quotienscumque autem penituerunt se recessisse a cultura dei sui, dedit eis deus celi virtutem resistendi. Denique Chananeum regem et Iebuseum et Pherezeum et Amorreum et omnes potentes in Esebon prostraverunt, et terras eorum et civitates eorum ipsi possederunt; et usque dum non peccarent in conspectu dei sui, erant cum eis bona. Deus enim illorum odit iniquitatem. Nam et ante hos annos cum recessissent a via quam dederat deus illis ut ambularent in ea, exterminati sunt preliis a multis nationibus, et plurimi eorum captivi abducti sunt in terram non suam. Nuper autem reversi ad dominum deum suum, ex dispersione qua dispersi fuerant adunati sunt, et ascenderunt montana hec omnia, et iterum possident Ierusalem, ubi sunt sancta eorum. Nunc ergo mi domine, perquire si est aliqua iniquitas eorum in conspectu dei eorum, et ascendamus ad illos, quoniam tradens tradet illos deus eorum tibi, et subiugati erunt sub iugo potentie tue. Si vero non est offensio populi huius coram deo suo, non poterimus resistere illis, quoniam deus eorum defendet illos, et erimus in obprobrium universe terre. Et factum est, cum cessasset loqui Achior verba hec, irati sunt omnes magnates Holofernis, et cogitabant interficere eum, dicentes ad alterutrum: Quis est iste qui filios Israel posse dicat resistere regi Nabugodonosor et exercitibus eius, homines inermes et sine virtute et sine peritia artis pugne? Ut ergo cognoscat Achior quoniam fallit nos, ascendamus in montana, et cum capti fuerint potentes eorum, tunc cum eodem gladio transverberabitur, ut sciat omnis gens quoniam Nabugodonosor deus terre est, et preter ipsum alius non est.

[margin: et chetheum et eveum]

VI. Factum est autem cum cessassent loqui, indignatus Holofernes vehementer dixit ad Achior: Quoniam prophetasti nobis dicens quod gens Israel defendatur a deo suo, ut ostendam tibi quoniam non est deus nisi Nabuchodonosor, cum percusserimus eos omnes sicut hominem unum, tunc et tu cum ipsis Assyriorum gladio interibis, et omnis Israel tecum perditione disperiet. Et probabis quoniam Nabuchodonosor dominus sit universe terre; tuncque gladius militie mee transiet per latera tua, et confixus cades inter vulneratos Israel, et non respirabis ultra donec extermineris cum illis. Porro autem si prophetiam tuam veram existimas, non concidat vultus tuus, et pallor qui faciem tuam obtinuit abscedat a te, si verba mea hec putas impleri non posse. Ut autem noveris quia simul cum illis hec experieris, ecce ex hac hora illorum populo sociaberis, ut dum dignas mei gladii penas exceperint, ipse simul ultioni subiaceas. Tunc Holofernes precepit servis suis ut comprehenderent Achior, et perducerent eum in Bethuliam, et traderent eum in manus filiorum Israel. Et accipientes eum servi Holofernis profecti sunt per campestria, sed cum appropinquassent ad montana, exierunt contra eos fundibularii. Illi autem divertentes a latere montis ligaverunt Achior ad arborem manibus et pedibus, et sic vinctum restibus dimiserunt eum, et reversi sunt ad dominum suum. Porro filii Israel descendentes de Bethulia venerunt ad eum, quem solventes duxerunt ad Bethuliam, atque in medio populi illum statuentes, percunctati sunt quid rerum esset quod illum vinctum Assyrii reliquissent. In diebus illis erant illic principes Ozias filius Micha de tribu Symeon, et Charmi qui et Othoniel. In medio itaque seniorum et in conspectu omnium, Achior dixit omnia que locutus ipse fuerat ab Holoferne interrogatus, et qualiter populus Holofernis voluisset propter hoc verbum interficere eum, et quemadmodum ipse Holofernes iratus iusserit eum Israelitis hac de causa tradi, ut dum vicerit filios Israel, tunc et ipsum Achior diversis iubeat interire suppliciis, propter hoc quod dixisset: Deus celi defensor eorum est. Cumque Achior universa exposuisset, omnis populus cecidit in faciem, adorantes dominum, et communi lamentatione et fletu unanimes preces suas domino effuderunt, dicentes: Domine deus celi et terre, intuere superbiam illorum, et respice ad nostram humilitatem, et faciem sanctorum tuorum attende, et ostende quoniam non derelinquis presumentes de te, et presumentes de se et de sua virtute gloriantes humilias. Finito itaque fletu, et per totam diem populorum oratione completa, consolati sunt Achior dicentes: Deus patrum nostrorum, cuius tu virtutem predicasti, ipse tibi hanc libertatem servis suis, sit et tecum deus in medio nostri, ut sicut placuerit tibi, ita cum tuis omnibus converseris. Tunc Ozias finito consilio suscepit eum in domum suam, et fecit ei cenam magnam. Et vocatis omnibus presbiteris simul, expleto ieiunio refecerunt. Postea vero convocatus est omnis populus, et per totam noctem intra ecclesiam oraverunt, petentes auxilium a deo Israel.

[margin: dabit vicissitudinem ut eorum magis tu interitum videas. Cum vero dominus deus noster dederit hanc]

VII. Holofernes autem altera die precepit exercitibus suis ut ascenderent contra Bethuliam. Erant autem pedestres bellatorum centum viginti milia, et equites viginti duo milia, preter preparationes virorum illorum quos occupaverat captivitas, et abducti fuerant de provinciis et urbibus universe iuventutis. Omnes pariter paraverunt se ad pugnam contra filios Israel, et venerunt per crepidinem montis usque ad apicem qui respicit super Dothaim, a loco qui dicitur Belmon usque Acelmon, qui est contra Hesdrelon. Filii autem Israel ut viderunt multitudinem illorum, prostraverunt se super terram, mittentes cinerem super capita sua, unanimes orantes ut deus Israel misericordiam suam ostenderet super populum suum. Et assumentes arma sua bellica, sederunt per loca que ad angusti itineris tramitem dirigunt inter montosa, et erant custodientes ea tota die et nocte. Porro Holofernes, dum circuit per gyrum, reperit quod fons qui influebat, in aqueductum illorum a parte australi extra civitatem dirigeret cursum; et incidi precepit aqueductum illorum. Erant tamen non longe a muris fontes, ex quibus furtim videbantur haurire aquam, ad refocillandum potius quam ad potandum. Sed filii Ammon et Moab accesserunt ad Holofernem dicentes: Filii Israel non in lancea nec in sagitta confidunt, sed montes defendunt illos, et muniunt illos colles in precipitio constituti. Ut ergo sine congressione pugne possis superare eos, pone custodes fontium ut non hauriant aquam ex eis, et sine gladio interficies eos, vel certe fatigati tradent civitatem suam, quam putant in montibus positam superari non posse. Et placuerunt verba hec Holoferni et satellitibus eius, et constituit per gyrum centenarios per singulos fontes. Cumque ista custodia per dies viginti fuisset expleta, defecerunt cisterne et collectiones aquarum omnibus habitantibus in Bethulia, ita ut non esset intra civitatem unde satiarentur vel una die, quoniam ad mensuram dabatur populis aqua cotidie. Tunc ad Oziam congregati omnes viri femineque, iuvenes et parvuli, omnes simul una voce dixerunt: Iudicet deus inter nos et te, quoniam fecisti in nos mala, nolens loqui pacifice cum Assyriis, et propter hoc vendidit nos deus in manibus eorum. Et ideo non est qui adiuvet, cum prosternamur ante oculos eorum in siti et perditione magna. Et nunc congregate universos qui in civitate sunt, ut sponte tradamus nos omnes populo Holofernis. Melius est enim ut captivi benedicamus dominum viventes, quam moriamur et simus obprobrium omni carni, cum viderimus uxores nostras et infantes nostros mori ante oculos nostros. Contestamur hodie celum et terram, et deum patrum nostrorum, qui ulciscitur nos secundum peccata nostra, ut iam tradatis civitatem in manum militie Holofernis, et sit finis noster brevis in ore gladii, qui longior efficitur in ariditate sitis. Et cum hec dixissent, factus est fletus et ululatus magnus in ecclesia omnibus, et per multas horas una voce clamaverunt ad deum dicentes: Peccavimus cum patribus nostris, iniuste egimus, iniquitatem fecimus.

MS.MR.Frag.57.46

tu qui pius es miserere nostri. aut in tuo flagello vindica iniqui-
tates nostras. et noli tradere confitentes te populo qui ignorat te ut
non dicant gentes ubi est deus eorum. Et cum fatigati his clamoribus
et his fletibus lassati siluissent exurgens ozias infusus lacrimis
dixit. Equo animo estote fratres. et hos quinque dies expectemus a domino
misericordiam. forsitan enim indignationem suam abscidet. et dabit gloriam
nomini suo. Si autem transactis v. diebus non venerit adiutorium
C. VIII. faciemus hec verba que locutus est. Et factum est cum audisset hec iudith
vidua que erat filia merari. filii idox. filii ioseph. filii ozie.
filii elai. filii iamnor. filii gedeon. filii raphaim. filii achitob.
filii melchie. filii enam. filii nathanie. filii salathiel. filii sy-
meon. filii ruben. et vir eius fuit manasses qui mortuus est
in diebus messis hordeacie. Instabat enim super alligantes mani-
pulos in campo. et venit estus super caput eius. et mortuus
est in bethulia civitate sua. et sepultus est illic cum patribus suis.
Erat autem iudith relicta eius vidua iam annis tribus et mensibus
sex. et in superioribus domus sue fecit sibi secretum cubiculum. in quo
cum puellis suis clausa morabatur. et habens super lumbos
suos cilicium. ieiunabat omnibus diebus vite sue preter sabbata
et neomenias. et festa domus israel. Erat autem eleganti aspectu
nimis. cui vir suus dimiserat divitias multas. et fami-
liam copiosam. ac possessiones armentis boum. et gregibus
ovium plenas. Et erat hec in omnibus famosissima. quia time-
bat dominum valde. nec erat qui loqueretur de illa verbum malum.
Hec itaque cum audisset quoniam ozias promisisset quod transacto quinto die traderet
civitatem. misit ad presbiteros chabri. et charmi. et venerunt
ad illam. et dixit illis. Quod est hoc verbum in quo consensit ozias.
ut tradat civitatem assyriis. si intra v. dies non venerit vo-
bis adiutorium. Et qui estis vos qui temptatis dominum. Non est iste
sermo qui misericordiam provocet. sed potius qui iram excitet et furorem
accendat. Posuistis vos tempus miserationis domini. et in arbi-
trium vestrum diem constituistis ei. Sed quia patiens est dominus in hoc ipso
peniteamus. et indulgentiam eius fusis lacrimis postulemus. Non
enim quasi homo deus sic comminabitur. neque sicut filius hominis ad iracundi-
am inflammabitur. Et ideo humiliemus illi animas nostras. et in spiritu hu-
militatis constituti servientes illi. dicamus flentes domino. ut
secundum voluntatem suam sic faciat nobiscum misericordiam suam. ut sicut
conturbatum est cor nostrum in superbia illorum. ita et de nostra humi-
litate glorietur. quia non sumus secuti peccata patrum nostrorum.
qui dereliquerunt deum suum. et adoraverunt deos alienos. pro
quo scelere dati sunt in gladium. et in rapinam. et in confusionem inimi-
cis suis. Nos autem alterum deum nescimus preter ipsum. Expectemus hu-
miles consolationem eius. et exquiret sanguinem nostrum de afflictionibus ini-
micorum nostrorum. et humiliabit omnes gentes. quecumque insurgunt
contra nos. et faciet illas sine honore. dominus deus noster. Et nunc
fratres quoniam vos qui estis presbiteri in populo dei. et ex vobis pendet anima
illorum. ad eloquium vestrum corda illorum erigite. ut memores
sint quia temptati sunt patres nostri. ut probarentur si vere colerent
deum suum. Memores esse debent quomodo pater noster abraham temptatus
est. et per multas tribulationes probatus dei amicus effectus est.
Sic ysaac sic iacob. sic moyses. et omnes qui placuerunt
deo. per multas tribulationes transierunt fideles. Illi autem qui
temptationes non susceperunt cum timore domini. et patientiam suam
improperium murmurationis sue contra dominum protulerunt. exterminati
sunt ab exterminatore. et a serpentibus perierunt. Et nos ergo non ulcis-
camur nos pro his que patimur. sed reputantes peccatis nostris hec ipsa
minora esse supplicia. flagella domini quibus quasi servi corripimur ad emendationem
non ad perditionem nostram evenisse credamus. Et dixerunt illi ozias et presbiteri.

Omnia que locuta es vera sunt. et non est in sermonibus tuis ulla repre-
hensio. Nunc ergo ora pro nobis. quoniam mulier sancta es. et timens
deum. Et dixit illis iudith. Sicut quod loqui potui dei esse cognosci-
tis. ita quod facere disposui probate si ex deo est. et orate ut firmum
faciat consilium meum deus. Stabitis vos ad portam nocte ista.
et ego exeam cum abra mea. et orate sicut dixistis. ut in diebus v.
respiciat dominus populum suum israel. Vos autem nolo ut scrutemini ac-
tum meum. et usque dum renunciem vobis aliud non fiat nisi oratio
pro me ad dominum deum nostrum. Et dixit ad eam ozias princeps iu-
de. Vade in pace. et dominus sit tecum in ultionem inimicorum nostrorum. Et
revertentes abierunt. Quibus abscedentibus iudith ingressa est orato- .IX.
rium suum. et induens se cilicio. posuit cinerem super caput suum.
et prosternens se domino ait. Domine deus patris mei symeon. qui dedisti il-
li gladium in defensionem alienigenarum. qui violatores extite-
runt in coinquinatione sua. et denudaverunt femur virginis in con-
fusionem. et dedisti mulieres illorum in predam. et filias eorum
in captivitatem. et omnem predam in divisionem servis tuis. qui zela-
verunt zelum tuum. Subveni queso domine deus meus mihi vidue. Tu
enim fecisti priora ~~illa~~ et illa post illa cogitasti. et hoc factum est quod ipse
voluisti. Omnes enim vie tue parate sunt. et tua iudicia in pro-
videntia tua posuisti. Respice castra assyriorum nunc. sicut
tunc castra egyptiorum videre dignatus es. quando post servos
tuos armati currebant confidentes in quadrigis et in equi-
tatu suo. et in multitudine bellatorum. Sed aspexisti super castra
eorum. et tenebre fatigaverunt eos. Tenuit pedes eorum
abyssus. et aque operuerunt eos. Sic fiant et isti domine qui confidunt
in multitudine sua. et in curribus suis. et in contis. et in scu-
tis. et in sagittis. et in lanceis suis gloriantur. et nesciunt quia tu ipse
es deus noster qui conteris bella ab initio. et dominus nomen est tibi. Erige
brachium tuum sicut ab initio. et allide virtutem illorum in vir-
tute tua. cadat virtus eorum in iracundia tua. qui promittunt
se violare sancta tua. et polluere tabernaculum honoris tui. et
deicere gladio suo cornua altaris tui. Fac domine ut gladio
proprio eius superbia amputetur. capiatur laqueo oculorum suorum
in me. et percuties eum ex labiis caritatis mee. Da mihi in animo
constantiam ut contempnam illum. et virtutem ut evertam eum.
Erit enim memoriale nominis tui. cum manus femine deie-
cerit eum. Non enim in multitudine est virtus tua domine.
neque in equorum viribus voluntas tua. nec superbi ab ini-
tio placuerunt tibi. sed humilium et mansuetorum tibi sem-
per placuit deprecatio. Deus celorum creator aquarum. et dominus totius
creature. exaudi me miseram deprecantem. et de tua mi-
sericordia presumentem. Memento domine testamenti tui. et da
verbum in ore meo. et in corde meo consilium corrobora.
ut domus tua in tua sanctificatione permaneat. et omnes gentes .X.
cognoscant quia tu es deus. et non est alius preter te. Factum est autem
cum cessasset clamare ad dominum. surrexit de loco in quo iacu-
erat prostrata domino. Vocavitque abram suam. et descen-
dens in domum suam abstulit a se cilicium. et exuit
se vestibus viduitatis sue. et lavit corpus suum. et unxit
se myrro optimo. et discriminavit crinem capitis sui.
et imposuit mitram super caput suum. et induit se vestibus
iocunditatis sue. induitque sandalia pedibus suis. as-
sumpsitque dextralia. et lilia. et inaures et anulos. et
omnibus ornamentis suis ornavit se. Cui etiam dominus contulit
splendorem. quoniam omnis ista compositio non ex libidine sed
ex virtute pendebat. Et ideo dominus hanc in illam pul-
critudinem ampliavit ut incomparabili decore

hominum auctorum illius edificationis. Oculus autem dei eorum
factus est super senes iudeorum et non potuerunt inhibere eos. Placuit
que ut res ad darium referretur: et tunc satisfacerent adversus ac-
cusationem illam. Exemplar epistole quam misit tantannai dux
regionis transflumen et starbuzannai et consiliatores eius arfar-
sacei qui erant transflumen ad darium regem. Sermo quem miserant
ei scriptus erat. Dario regi pax omnis. Notum sit regi isse nos
ad iudeam provinciam ad domum dei magni que edificatur lapide
impolito et ligna ponuntur in parietibus. opusque illud diligenter
extruitur et crescit in manibus eorum. Interrogavimus ergo senes
illos. et ita diximus eis. Quis dedit vobis potestatem ut domum
hanc edificaretis et muros hos instauraretis? Sed et nomina eorum
quesivimus ab eis ut nuntiaremus tibi. Quem scripsimus nomina
virorum qui sunt principes inter eos. Huiuscemodi autem sermonem
responderunt nobis dicentes. Nos sumus servi dei celi et terre et edi-
ficamus templum quod erat extructum ante hos annos multos:
quodque rex israel magnus edificaverat et extruxerat. Postquam autem ad
iracundiam provocaverunt patres nostri deum celi: tradidit eos in
manu nabugodonosor regis babilonis chaldei. Domum quoque hanc
destruxit et populum eius transtulit in babilonem. Anno autem primo cyri
regis babilonis: cyrus rex proposuit edictum. ut domus dei edifi-
caretur. Nam et vasa templi dei aurea et argentea que nabugo-
donosor rex tulerat de templo quod erat in ierusalem et asportaverat
ea in templum babilonis: protulit cyrus rex de templo babilonis
et data sunt sasabassar vocabulo quem et principem constituit:
dixitque ei. Hec vasa tolle. et vade et pone ea in templo quod est in ierusalem:
et domus dei edificetur in loco suo. Tunc itaque iste sasabasar
venit et posuit fundamenta templi dei in ierusalem: et ex eo tempore
usque nunc edificatur et necdum completum est. Nunc ergo
si videtur regi bonum. recenseat in bibliotheca regis que est in
babilone utrumnam a cyro rege iussum sit ut edificaretur
domus dei in ierusalem: et voluntatem regis super hac re mittat ad
VI. nos. Tunc darius rex precepit et recensuerunt in bibliotheca
librorum qui erant repositi in babilone: et inventum est in
ecbathanis quod est castrum in medena provincia volumen unum:
talisque scriptus in eo erat commentarius. Anno primo cyri regis
cyrus rex decrevit ut domus dei que est in ierusalem edificaretur
in loco ubi immolent hostias et ut ponant fundamenta supportan-
tia altitudine cubitorum lx. et latitudine cubitorum
lx. Ordines de lapidibus impolitis tres. et sic ordines de lignis
novis. Sumptus autem de domo regis dabuntur. Sed et vasa
templi dei aurea et argentea que nabugodonosor rex tulerat de tem-
plo ierusalem. et attulerat ea in babilonem reddantur et referantur
in templum in ierusalem in locum suum: que et posita sunt in templo dei.
Nunc ergo tantannai dux regionis que est transflumen et starbu-
zannai et consiliarii vestri apharsachei qui estis transflumen:
procul recedite ab illis. et dimittite templum dei fieri illud a
ut duce iudeorum et a senioribus eorum ut domum dei illam edifi-
cent in loco suo. Sed et a me preceptum est quid oporteat
fieri a presbiteris iudeorum illis. ut edificetur domus dei: scilicet ut de
archa regis id est de tributis que dantur de regione transflu-
men studiose sumptus dentur viris illis. ne impediatur opus.
Quod si necesse fuerit. et vitulos et agnos et hedos in holocaus-
tum deo celi frumentum sal vinum et oleum. secundum ritum
sacerdotum qui sunt in ierusalem: detur eis per dies singulos.
ne sit in aliquo querimonia: et offerant oblationes deo celi:
orentque pro vita regis et filiorum eius. A me ergo positum est decre-
tum: ut omnis homo qui hanc mutaverit iussionem.
tollatur lignum de domo ipsius et erigatur. et configatur in eo:
domus autem eius publicetur. Deus autem qui habitare fecit nomen
suum ibi: dissipet omnia regna et populum qui extenderit manum
suam ut repugnet et dissipet domum dei illam que est in ierusalem. Ego
darius statui decretum: quod studiose impleri volo. Igitur tan-
tannai dux regionis transflumen et starbuzannai et con-
siliarii eius: secundum quod preceperat darius rex sic diligenter execu-
ti sunt. Seniores autem iudeorum edificabant et prosperabantur
iuxta prophetiam aggei prophete et zacharie filii addo. Et edificave-
runt et construxerunt iubente deo israel. et iubente cyro et da-
rio et artaxerse regibus persarum: Et compleverunt domum dei
istam usque ad diem tertium mensis adar: qui est annus sextus
regni darii regis. Fecerunt autem filii israel sacerdotes et levite. et
reliqui filiorum transmigrationis dedicationem domus dei in gau-
dio: et obtulerunt in dedicationem domus dei vitulos c. arietes
cc. agnos cccc. hircos caprarum pro peccato totius israel xii. iuxta
numerum xii. tribuum israel. Et statuerunt sacerdotes in ordinibus suis et levitas in
vicibus suis super opera dei in ierusalem: sicut scriptum est in libro moysi.
Fecerunt autem filii transmigrationis pascha: xiiii. die mensis primi.
Purificati enim sacerdotes et levite fuerant quasi unus. Omnes mundi
ad immolandum pascha universis filiis transmigrationis:
et fratribus suis sacerdotibus et sibi: et comederunt filii israel qui reversi
fuerant de transmigratione: et omnis qui se separaverat ab
inquinatione gentium terre ad eos ut quererent dominum deum israel:
Et fecerunt sollempnitatem azimorum vii. diebus in leticia:
quoniam letificaverat eos dominus. et converterat cor regis assur
ad eos. ut adiuvaret manus eorum in opere domus dei israel. Post VII.
hec autem verba in regno artarxersis regis persarum ezras filius
saraie filii azarie filii elchie filii sellum filii sadoch filii
ahitob filii amarie filii azarie filii marioth filii zacharie fi-
lii ozi filii bocci. filii abisue ~~filii abisue~~ filii finees filii
eleazar filii aaron sacerdotis ab initio. ipse ezras ascendit
de babilone: et ipse velox scriba in lege moysi quam dedit dominus
deus israel. Et dedit ei rex secundum manum domini dei eius bonam super eum
omnem petitionem eius. Et ascenderunt de filiis israel et de filiis
sacerdotum et de filiis levitarum et de cantoribus et de ianitoribus
et de nathineis in ierusalem anno vii. artharxersis regis. Et ve-
nerunt in ierusalem mense quinto. ipse est annus vii. regis: quia in primo die primi mensis cepit ascen-
dere de babilone: et in primo die mensis quinti venit in ierusalem: iuxta manum dei
sui bonam super se. Hezras enim paravit cor suum ut investiga-
ret legem domini et faceret et doceret in israel preceptum et
iudicium. Hoc est autem exemplar epistole edicti quod dedit rex
artarxerses esdre sacerdoti. scribe eruditissimo in sermonibus
et preceptis domini et cerimoniis eius in israel. Artarxerses rex regum
esdre sacerdoti scribe legis dei celi doctissimo salutem. A me decre-
tum est ut cuicumque placuerit in regno meo de populo israel et de
sacerdotibus eius et de levitis ire in ierusalem: tecum vadat. A facie
enim regis et vii. consiliatorum eius missus es ut visites iudeam
et ierusalem in lege dei tui que est in manu tua. et ut feras argen-
tum et aurum quod rex et consiliatores eius sponte obtulerunt
deo israel: cuius in ierusalem tabernaculum est. Et omne argentum
et aurum quodcumque inveneris in universa provincia babilonis et
populus offerre voluerit: et de sacerdotibus qui sponte obtule-
rint domui dei sui que est in ierusalem libere accipe et studiose

99

MS. M.R. Frag. 57.99

HE13-10

eme de hac pecunia vitulos arietes agnos et sacrificia et liba
mina eorum et offer ea super altare templi dei vestri quod est in Ierusalem.
Sed et si quid tibi et fratribus tuis placuerit de reliquo argento et auro ut
faciatis iuxta voluntatem dei vestri facite. Vasa quoque que dantur tibi
in ministerium domus dei tui trade in conspectu dei in Ierusalem. Sed et cetera
quibus opus fuerit in domo dei tui quantumcumque necesse est ut expen
das: dabis de thesauro et de fisco regis et a me. Et ego artaxerses rex
statui atque decrevi omnibus custodibus arche publice qui sunt trans
flumen ut quodcumque petierit a vobis ezras sacerdos scriba
legis dei celi absque mora detis: usque ad argenti talenta .c. et usque
ad vini batos .c. et usque ad frumenti choros .c. et usque ad batos olei .c.
Sal vero absque mensura; omne quod ad ritum dei celi pertinet tribuatur
diligenter in domo dei celi: ne forte irascatur contra regnum regis
et filiorum eius. Vobis quoque notum facimus de universis sacerdotibus (al. et)
et levitis cantoribus ianitoribus nathineis et ministris domus dei
huius: ut vectigal et tributum et annonas non habeatis potestatem
imponendi super eos. Tu autem ezras secundum sapientiam dei tui que est in ma
nu tua constitue iudices et presides: ut iudicent omni populo qui est
trans flumen: his videlicet qui noverunt legem dei tui et legem regis. Sed et imperitos
docete libere. Et omnis qui non fecerit legem dei tui et legem regis diligen (al. docetote)
ter: iudicium erit de eo. sive in mortem, sive in exilium, sive in con
dempnationem substantie eius: vel certe in carcerem. Et dixit hezras scriba. Benedictus dominus
deus patrum nostrorum qui dedit hoc in corde regis ut glorificaret domum
domini que est in Ierusalem: et in me inclinavit misericordiam suam coram
rege et consiliatoribus eius. et universis principibus regis potentibus.
VIII Et ego confortatus manu domini dei mei que erat in me: congre
gavi de israel principes qui ascenderent mecum. Hii sunt ergo principes
familiarum et genealogia eorum qui ascenderunt mecum in regno arta
xersis regis de babilone. De filiis phinees: gerson. De filiis ythamar:
daniel. De filiis david: attus. De filiis sechenie et de filiis pharos zacharias: et cum
eo numerati sunt viri .cl. De filiis phetmoab helioenai filius zaree: et cum eo
.cc. viri. De filiis secheme filius iezihel: et cum eo .ccc. viri. De filiis hadde na
dech filius ionathan: et cum eo .l. viri. De filiis helam isaias filius
athalie: et cum eo .lxx. viri. De filiis saphatie zebedias filius mi
chael: et cum eo .lxxx. viri. De filiis ioab obedia filius iehihel: et
cum eo .cc. .x. et viii. viri. De filiis salomith filius iosphie: et cum eo .c.
lx. viri. De filiis bebai zacharias filius bebai: et cum eo .xxviii. vi
ri. De filiis ezead iohannan filius eccetan: et cum eo .c. .x. viri. De
filiis adonicam qui erant novissimi et hec nomina eorum: helipheleth
et iehiel et samaias: et cum eis .lx. viri. De filiis begui uthai et zacchur
et cum eis .lxx. viri. Congregavi autem eos ad fluvium qui decurrit ad
hawa: et mansimus ibi diebus tribus. Quesivique in populo et in sacerdo
tibus de filiis levi: et non inveni ibi. Itaque misi eliezer et ariel et se
meiam et helnatan et iarib et alium helnathan et nathan et zachariam et
mesollam principes: et ioarib et helnathan et nathan sapientes. Et misi eos ad
eddo qui est princeps in caspie loco. Et posui in ore eorum verba que loquerentur
ad addom et ad fratres eius nathineos in loco casphie: ut adduce
rent nobis ministros domus dei nostri. Et adduxerunt nobis per manum
dei nostri bonam super nos virum doctissimum de filiis mooli filii levi
filii israel: et sarabiam et filios eius et fratres eius .xviii. et sabaiam et cum
eo ysaiam de filiis merari fratresque eius et filios eius .xx. Et de na
thineis quos dederat david et principes ad ministeria levitarum: nathineos
.cc.xx. Omnes hii suis nominibus vocabantur. Et predicavi ibi ie
iunium iuxta fluvium ahava: ut affligeremur coram domino deo
nostro et peteremus ab eo viam rectam nobis et filiis nostris universeque
substantie nostre. Erubui enim petere a rege auxilium et equites qui defen
derent nos ab inimico in via: quia dixeramus regi. Manus dei nostri est
super omnes qui querunt eum in bonitate: et imperium eius et fortitudo
eius et furor super omnes qui derelinquunt eum. Ieiunavimus autem et ro
gavimus deum nostrum per hoc: et evenit nobis prospere. Et separavi de princi
pibus sacerdotum .xii. sarabiam. asabiam: et cum eis de fratribus eorum .x.
Appendique eis argentum et aurum et vasa consecrata domus dei
nostri que obtulerat rex et consiliatores eius et principes eius. universus
que israel eorum qui inventi fuerant. Et appendi in manibus eorum
argenti talenta .dc.l. et vasa argentea .c. et auri talenta .c. et cra
teras aureas .xx. que habebant solidos millenos: et vasa eris
fulgentis optimi .ii. pulcra ut aurum: et dixi eis. Vos sancti domini: et
vasa sancta, et argentum et aurum. quod sponte oblatum est domino deo pa
trum vestrorum. Vigilate et custodite donec appendatis coram prin
cipibus sacerdotum et levitarum et ducibus familiarum israel in Ierusalem
in thesaurum domus domini. Susceperunt autem sacerdotes et levite
pondus argenti et auri et vasorum: ut deferrent in Ierusalem in
domum dei nostri. Promovimus ergo a flumine ahava .xii. die mensis
primi ut pergeremus Ierusalem: et manus dei nostri fuit super nos et libera
vit nos de manu inimici et insidiatoris in via. Et venimus
Ierusalem et mansimus ibi tribus diebus. Die autem .iiii. appensum est
argentum et aurum et vasa in domo dei nostri per manum remoth filii u
rie sacerdotis: et cum eo eleazar filius phinees: cumque eis iozabed
filius iosue et noadaia filius bennoi levite. iuxta numerum et pondus
omnium: descriptumque est omne pondus in tempore illo. Sed et qui
venerant de captivitate filii transmigrationis obtulerunt
holocausta deo israel: vitulos .xii. pro omni israel. arietes nonagin
ta sex agnos .lxxvii. hircos pro peccato .xii. omnia in holocaustum
domino. Dederunt autem edicta regis satrapis qui erant in conspectu
regis et ducibus trans flumen: et elevaverunt populum et domum dei. Postquam IX
autem hec completa sunt: accesserunt ad me principes dicentes. Non
est separatus populus israel et sacerdotes et levite a populis terrarum et de abo
minationibus eorum. chananei videlicet et ethei et ferezei et iebusei
et ammonitarum et moabitarum: et egiptiorum et amorreorum. Tulerunt
enim de filiabus eorum sibi et filiis suis: et commiscuerunt semen sanctum cum
populis terrarum. Manus etiam principum et magistratuum fuit in transgres
sione hac prima. Cumque audissem sermonem istum. scidi pal
lium meum et tunicam et evulsi capillos capitis mei et barbe: et se
di merens. Convenerunt autem ad me omnes qui timebant verbum
dei israel pro transgressione eorum qui de captivitate venerant: et
ego sedebam tristis usque ad sacrificium vespertinum. Et in sacri
ficio vespertino surrexi de afflictione mea et scisso pallio et tu
nica curvavi genua mea: et expandi manus meas ad dominum
deum meum et dixi. Deus meus confundor et erubesco levare fa
ciem meam ad te: quoniam iniquitates nostre multiplicate sunt super
caput nostrum: et delicta nostra creverunt usque ad celum a diebus patrum
nostrorum. Sed et nos ipsi peccavimus graviter usque ad diem hanc:
et pro iniquitatibus nostris traditi sumus ipsi et reges nostri et sacerdo
tes nostri in manu regum terrarum: et in gladium et in captivitatem et in ra
pinam et in confusionem vultus: sicut et die hac, et nunc quasi ad parum (al. et dies hec)
et ad momentum facta est deprecatio nostra apud dominum deum nostrum: ut
dimitterentur nobis reliquie et daretur paxillus in loco sancto eius: (al. pax illi)
et illuminaret oculos nostros deus noster: et daret nobis vitam modicam
in servitute nostra: quia servi sumus et in servitute nostra non dereliquit
nos deus noster: et inclinavit super nos misericordiam coram rege persarum:
ut daret nobis vitam et sublimaret domum dei nostri et extrueret
solitudines eius: et daret nobis sepem in iuda et in Ierusalem. Et nunc (al. partem)
quid dicemus deus noster post hec: quia dereliquimus mandata tua neque (al. videat)
admonita que precepisti in manu servorum tuorum prophetarum dicens:

in regione sine ipso. et vestiri purpura. et uti fibula aurea.
Qui autem fecerit extra haec aut irritum fecerit aliquid horum: reus erit. Et complacuit omni
populo statuere Symonem: et facere secundum verba ista. Et suscepit Symon. et
placuit ut summo sacerdotio fungeretur: et esset dux et princeps gentis
Iudaeorum et sacerdotum. et praeesset omnibus. Et scripturam istam dixerunt ponere in ta
bulis aereis: et ponere eas in peribolo sanctorum in loco celebri. Exemplum autem eorum
LVI ponere in aerario: ut habeat Symon et filii eius. Et misit rex Anti
ochus filius Demetrii epistolas ab insulis maris. Symoni sacerdoti et prin
cipi gentis Iudaeorum: et universae genti. Et erant continentes hunc modum.
Rex Antiochus Symoni sacerdoti magno. et genti Iudaeorum: salutem. Quoniam quidem
pestilentes obtinuerunt regnum patrum nostrorum. volo autem vindicare reg
num et restituere illud sicut erat antea. electam feci multitudinem exer
citus: et feci naves bellicas. Volo autem procedere per regiones. ut ulciscar in
eos qui corruperunt regionem nostram: et qui desolaverunt civitates multas
in regno meo. Nunc ergo statuo tibi omnes oblationes quas remiserunt tibi ante me re
ges. et quaecumque alia dona remiserunt tibi: et permitto tibi facere percussuram pro
prii numismatis in regione tua. Ierusalem autem sanctam esse et liberam. et omnia arma
quae fabricata sunt et praesidia quae exstruxisti quae tenes: maneant tibi. Et omne
debitum regis et quae in futuro debebuntur regi: ex hoc et in omne tempus remit
tuntur tibi. Cum autem obtinuerimus regnum nostrum. glorificabimus te et gentem tuam et
templum gloria magna: ita ut manifestetur gloria vestra in universa terra.
Anno centesimo septuagesimo quarto. exiit Antiochus in terram patrum
suorum et convenerunt ad eum omnes exercitus. ita ut pauci relicti essent cum Trypho
ne. Et insecutus est eum Antiochus rex: et venit Doram fugiens per ma
ritimam. Sciebat enim quod congregata sunt in eum mala: et reliquit eum
exercitus. Et applicuit Antiochus super Doram cum centum viginti milibus virorum
belligeratorum. et octo milibus equitum: et circuivit civitatem. et naves a
LVII mari: et nemo ingrediebatur egrediebatur. Venit autem Numenius. et qui cum eo fu
erant ab urbe Roma. habentes epistolas regibus et regionibus scriptas: in
quibus continebantur haec. Lucius consul Romanorum Ptolomeo regi salutem.
Legati Iudaeorum venerunt ad nos amici nostri renovantes pristinam ami
citiam et societatem: missi a Symone principe sacerdotum et populo Iudaeorum.
Attulerunt autem et clypeum aureum mnarum mille. Placuit itaque nobis
scribere regibus et regionibus ut non inferant illis mala. neque impugnent eos
et civitates eorum et regiones eorum: et ut non ferant auxilium pugnan
tibus adversus eos. Visum est autem nobis accipere ab eis clypeum. Si qui ergo pestilentes
refugerunt de regione ipsorum ad vos. tradite eos Symoni principi sacer
dotum. ut vindicet in eos secundum legem suam. Haec eadem scripta sunt Demetrio
regi. et Attalo. et Arabae. et Arsaci. et in omnes regiones. et Samsame.
et Spartanis. et in Delo. et Mindo. et Sicione. et Cariae. et Samum. et Pam
phyliam. et Lyciam. et Alicarnassum. et Rodum. et Phaselida. et Choo. et
Syden. et Arado. et Gortynam. et Gnidum. et Cyprum. et Cyrenen. Exem
plum autem eorum scripserunt Symoni principi sacerdotum: et populo Iudaeorum.
LIX Antiochus autem rex applicuit castra in Doram secundo. admovens
ei semper manus et machinas faciens: et conclusit Tryphonem ne pro
cederet. Et misit ei Symon duo milia virorum electorum in auxilium.
et argentum et aurum et vasa copiosa. Et noluit ea accipere: sed rupit
omnia quae pactus est cum eo antea. et abalienavit se ab eo. et misit ad
eum Athenobium unum de amicis suis: ut tractaret cum ipso dicens.
Vos tenetis Ioppen et Gazaram. et arcem quae est in Ierusalem: civitates regni
mei. Fines earum desolastis et fecistis plagam magnam in terra: et do
minati estis per multa loca in regno meo. Nunc ergo tradite civitates
quas occupastis: et tributa locorum quibus dominati estis extra fines Iudaeae. Sin
autem date pro illis quingenta talenta argenti: et exterminii quod exterminastis et tributorum
civitatum alia talenta quingenta. Sin autem: veniemus. et expugnabimus
vos. Et venit Athenobius amicus regis in Ierusalem: et vidit gloriam Sy
monis et claritatem in auro et argento. et apparatum copiosum et ob
stupuit et retulit ei verba regis. Et respondit Symon et dixit ei. Neque

alienam terram sumpsimus. neque aliena detinemus: sed hereditatem
patrum nostrorum quae ab inimicis nostris in iniusto aliquo tempore possessa est. Nos vero tempus
habentes: vindicamus hereditatem patrum nostrorum. Nam de Ioppe et Gazara
quae expostulas: ipsi faciebant in populo plagam magnam. et in regione nostra.
horum damus talenta centum. Et non respondit illi verbum. Reversus autem cum ira
ad regem: renuntiavit ei verba ista et gloriam Symonis. et universa
quae vidit. Et iratus est rex ira magna. Tryphon autem fugit navi
in Orthosiada. Et constituit rex Cendebeum ducem maritimum. et exer
citum equitum et peditum dedit illi: et mandavit illi movere castra
contra faciem Iudaeae. Et mandavit ei aedificare Cedronem et obstruere
portas civitatis: et debellare populum. Rex autem persequebatur Tryphonem. Et
pervenit Cendebeus Iamniam. et coepit irritare plebem et conculcare Iudaeam:
et captivare populum et interficere. et aedificare Cedronem. Et collocavit illic
equites et exercitum: ut egressi perambularent viam Iudaeae. sicut constituit ei rex.
LX Et ascendit Iohannes de Gazaris: et nuntiavit Symoni patri suo
quae fecit Cendebeus in populo ipsorum. Et vocavit Symon duos filios suos
seniores Iudam et Iohannem: et ait illis. Ego et fratres mei. et domus patris mei
expugnavimus hostes Israhel ab adolescentia usque in hunc diem. et pros
peratum est in manibus nostris liberare Israhel aliquotiens. Nunc autem senui. Sed
estote loco meo et fratris mei: et egressi pugnate pro gente nostra.
Auxilium vero de caelo vobiscum sit. Et elegit de regione viginti milia
virorum belligeratorum et equites: et profecti sunt ad Cendebeum: et dormierunt
in Modin. Et surrexerunt mane et abierunt in campum. et ecce exercitus copio
sus in obviam illis peditum et equitum: et fluvius torrens erat inter medi
LXI um ipsorum. Et admovit castra contra faciem eorum ipse et populus eius. Et
vidit populum trepidantem ad transfretandum torrentem: et transfreta
vit primus. Et viderunt eum viri: et transierunt post eum: et divisit populum et
equites in medio peditum. Erat autem equitatus adversariorum copiosus ni
mis. Et exclamaverunt sacris tubis: et in fugam conversus est Cendebeus et castra
eius: et ceciderunt ex eis multi vulnerati. Residui autem fugerunt in munitio
nem. Tunc vulneratus est Iudas frater Iohannis. Iohannes autem insecutus est eos donec
venit Cedronem quam aedificavit: et fugerunt usque [illegible] ad turres quae
erant in agris Azoti. et succendit eas igni. Et ce[illegible]ciderunt ex illis
LXII duo milia virorum. et reversus est in Iudaeam cum pa[illegible]ce. Et Ptolomeus
filius Abobi constitutus erat dux in [illegible] campo Iericho. et habebat ar
gentum et aurum multum. Erat [illegible] enim gener summi sacerdotis. Et ex
altatum est cor eius. et vo[illegible]lebat obtinere regionem: et cogitabat do
lum adversus Symonem. et filios eius ut tolleret eos. Symon autem peram
bulans civitates quae erant in regione Iudaeae. et sollicitudinem ge
rens earum. descendit in Iericho. ipse et Mathathias filius eius et Iudas:
anno centesimo septuagesimo septimo. mense undecimo. hic est mensis
sabath: et suscepit eos filius Abobi in munitiunculam quae vocatur
Doch cum dolo. quam aedificavit. Et fecit eis convivium magnum: et
abscondit illic viros. Et cum inebriatus esset Symon et filii eius surrexit
Ptolomeus cum suis. et sumpserunt arma sua et intraverunt in convivium: et occi
derunt eum et duos filios eius: et quosdam pueros eius. Et fecit deceptionem magnam
in Israhel: et reddidit mala pro bonis. Et scripsit haec Ptolomeus et misit
regi ut mitteret ei exercitum in auxilium et traderet regionem et civi
tates eorum et tributa. Et misit alios in Gazaram tollere Iohannem: et tribunis
misit epistolas ut venirent ad se: et daret eis argentum et
aurum et dona. Et alios misit occupare Ierusalem. et montem tem
pli. Et praecurrens quidam nuntiavit Iohanni in Gazara quia periit pater eius et fratres
eius: et quia misit te quoque interfici. Ut audivit autem vehementer expavit:
et comprehendit viros qui venerant perdere eum. et occidit eos. Cognovit enim
quia quaerebant eum perdere. Et cetera sermonum Iohannis et bellorum eius et bo
narum virtutum quibus fortiter gessit. et aedificii murorum quos struxit et
rerum gestarum eius: ecce scripta sunt in libro dierum sacerdotii eius.
ex quo factus est princeps sacerdotum post patrem suum.

114

MS.MR.Frag.57.114

HEB-P-3

I Fratribus qui sunt per Egyptum Iudeis salutem dicunt fratres qui sunt in Ierosolimis Iudei, et qui in regione Iudee, et pacem bonam. Benefaciat vobis Deus, et meminerit testamenti sui quod ad Abraham et Ysaac et Iacob locutus est servorum suorum fidelium: et det vobis cor omnibus ut colatis eum et faciatis eius voluntatem corde magno et animo volenti. Adaperiat cor vestrum in lege sua et in preceptis suis: et faciat pacem. Exaudiat orationes vestras et reconcilietur vobis: nec vos deserat in tempore malo. Et nunc hic sumus orantes pro vobis. Regnante Demetrio anno centesimo sexagesimo nono, nos Iudei scripsimus vobis in tribulatione et impetu qui supervenit nobis in istis annis: ex quo recessit Iason a sancta terra et a regno. Portam succenderunt: et effuderunt sanguinem innocentem. Et oravimus ad Dominum et exauditi sumus: et obtulimus sacrificium et similaginem: et accendimus lucernas et proposuimus panes. Et nunc frequentate dies scenofegie mensis casleu.

II Anno centesimo octogesimo octavo, populus qui est Ierosolimis et in Iudea, senatusque et Iudas: Aristobolo magistro Ptholomei regis, qui est de genere christorum sacerdotum, et his qui in Egypto sunt Iudeis salutem et sanitatem. De magnis periculis a Deo liberati, magnifice gratias agimus ipsi utpote qui adversus talem regem dimicavimus. Ipse enim ebullire fecit de Perside eos qui pugnaverunt contra nos. Nam cum in Perside esset dux ipse et cum ipso immensus exercitus: cecidit in templo Nanee consilio deceptus sacerdotum Nanee. Etenim cum ea habitaturus venit ad locum Antiochus et amici eius: et ut acciperet pecunias multas dotis nomine. Cumque proposuissent eas sacerdotes Nanee et ipse cum paucis ingressus esset intra ambitum fani: clauserunt templum cum intrasset Antiochus. Apertoque occulto aditu templi: mittentes lapides percusserunt ducem et qui cum eo erant: et diviserunt membratim. Et capitibus amputatis foras proiecerunt. Per omnia benedictus Deus qui tradidit impios.

III Facturi igitur quinta et vicesima mensis casleu purificationem templi, necessarium duximus significare vobis: ut et vos quoque agatis diem scenophegie et diem ignis qui datus est quando Neemias edificato templo et altari obtulit sacrificia. Nam cum in Persidem ducerentur patres nostri, sacerdotes qui tunc Dei cultores erant, acceptum ignem de altari occulte absconderunt in valle ubi erat puteus altus et siccus: et in eo contutati sunt eum, ita ut omnibus ignotus esset locus. Cum autem preterissent anni multi et placuit Deo ut mitteretur Neemias a rege Persidis: nepotes sacerdotum illorum qui absconderant misit ad requirendum ignem. Et sicut narraverunt nobis: non invenerunt ignem sed aquam crassam. Et iussit eos haurire et afferre: et sacrificia que imposita erant iussit sacerdos Neemias aspergi aqua ipsa et ligna et que erant superposita. Atque ut hoc factum est et tempus affuit quo sol refulsit qui prius erat in nubilo, accensus est ignis magnus: ita ut omnes mirarentur. Orationem autem faciebant omnes sacerdotes dum consummaretur sacrificium, Ionatha inchoante, ceteris autem respondentibus. Et Neemie erat oratio hunc habens modum.

IIII Domine Deus omnium creator, terribilis et fortis, iustus et misericors, qui solus es bonus rex, solus prestans, solus iustus et omnipotens et eternus, qui liberas Israel de omni malo, qui fecisti patres electos et sanctificasti eos: accipe sacrificium pro universo populo tuo Israel, et custodi partem tuam et sanctifica. Congrega dispersionem nostram: libera eos qui serviunt gentibus. Contemptos et abominatos respice: ut sciant gentes quia tu es Deus noster. Affige opprimentes nos: et contumeliam facientes in superbia. Constitue populum tuum in loco sancto tuo: sicut dixit Moyses. Sacerdotes autem psallebant hymnos usquequo consumptum esset sacrificium. Cum autem consumptum fuisset sacrificium: ex residua aqua iussit lapides maiores perfundi. Quod ut factum est flamma ex eis accensa est: sed ex lumine quod refulsit ab altari consumpta est. Ut vero res manifesta est: renuntiatum est regi Persarum quod in loco in quo ignem absconderant hi qui translati erant sacerdotes aqua apparuit, de qua Neemias et qui cum eo erant purificaverunt sacrificia. Considerans autem rex et rem diligenter examinans: fecit ei templum ut probaret quod factum erat. Et cum probasset, sacerdotibus donavit multa bona: atque alia munera accipiens manu sua tribuebat eis. Et si quibus donaverat rex multa bona: accipiebat ex his et tribuebat. Appellavit autem Neemias hunc locum Nephtar: quod interpretatur purificatio. Vocatur autem apud plures Nephi.

V Invenitur autem in descriptionibus Ieremie prophete quod iussit eos accipere ignem qui transmigrabant, ut significatum est: et ut mandavit transmigratis. Et dedit illis legem ne obliviscerentur precepta Domini: et ut non exerrarent mentibus, videntes simulachra aurea et argentea et ornamenta eorum. Et alia huiusmodi dicens hortabatur ne legem amoverent a corde suo. Erat autem in ipsa scriptura quomodo tabernaculum et archam iussit propheta divino responso ad se facto comitari secum: usquequo exiit in montem in quo Moyses ascendit et vidit Dei hereditatem. Et veniens ibi Ieremias invenit locum spelunce: et tabernaculum et archam et altare incensi intulit illuc, et hostium obstruxit. Et accesserunt quidam simul qui sequebantur ut notarent sibi locum: et non potuerunt invenire. Ut autem cognovit Ieremias: culpans illos dixit quod ignotus erit locus, donec congreget Deus congregationem populi et propitius fiat. Et tunc Dominus ostendet hec: et apparebit maiestas Domini, et nubes erit sicut et Moysi manifestabatur. Et sicut cum Salomon petiit ut locus sanctificaretur magno Deo, manifestabat hec: et ut sapientiam habens obtulit sacrificium dedicationis et consummationis templi. Sicut et Moyses orabat ad Dominum, et descendit ignis de celo et consumpsit holocaustum. Et dixit Moyses eo quod non sit comestum quod erat pro peccato, et consumptum est. Similiter et Salomon octo diebus celebravit dedicationem. Inferebantur autem in descriptionibus et commentariis Neemie hec eadem. Et construens bibliothecam, congregavit de regionibus libros et prophetarum et David et epistolas regum et de donariis. Similiter autem et Iudas ea que deciderant per bellum quod nobis acciderat congregavit omnia: et sunt apud nos. Si ergo desideratis hec: mittite qui perferant vobis. Acturi itaque purificationem scripsimus vobis. Bene ergo facietis si egeritis hos dies. Deus autem qui liberavit populum suum et reddidit hereditatem omnibus, et regnum et sacerdotium et sanctificationem, sicut promisit in lege: speramus quod cito nostri miserebitur, et congregabit de sub celo in locum sanctum. Eripuit enim nos de magnis periculis: et locum purgavit. De Iuda vero Machabeo et fratribus eius, et de templi magni purificatione, et de are dedicatione: sed et de preliis que pertinent ad Antiochum Nobilem et filium eius Eupatorem: et de illuminationibus que de celo facte sunt ad eos qui pro Iudeis fortiter fecerunt, ita ut universam regionem cum pauci essent vindicarent et barbaram multitudinem fugarent, et famosissimum toto orbe templum reciperarent, et civitatem liberarent: et leges que abolende erant restituerentur, Domino cum omni tranquillitate propitio facto illis: itemque ab Iasone Cyreneo quinque libris comprehensa temptavimus nos uno volumine breviare. Considerantes enim multitudinem librorum et difficultatem volentibus aggredi narrationes historiarum propter multitudinem rerum: curavimus volentibus quidem legere ut esset animi oblectatio: studiosis vero ut facilius possint memorie commendare: omnibus autem legentibus ut utilitas conferatur. Et nobis quidem ipsis qui hoc opus breviandi causa suscepimus, non facilem laborem, immo vero negotium plenum vigiliarum et sudoris assumpsimus. Sicut hi qui preparant convivium et querunt aliorum parere voluntati: propter multorum gratiam libenter laborem sustinemus. Veritatem siquidem de singulis auctoribus concedentes, ipsi autem secundum datam formam brevitati studentes. Sicut enim nove domus architecto de universa structura curandum est: ei vero qui pingere curat, que apta sunt ad ornatum exquirenda sunt: ita estimandum est et in nobis. Etenim intellectum colligere et ordinare sermonem et curiosius partes singulas quasque discutere, historie congruit auctori. Brevitatem vero dictionis sectari et executiones rerum vitare, brevianti concedendum est. Hinc ergo narrationem incipiemus. De p

advena fuerit in israel si alienatus fuerit a me et posuerit idola sua
in corde suo et scandalum iniquitatis sue statuerit contra faciem
suam et venerit ad prophetam ut interroget per eum me ego dominus respondebo
ei per me. Et ponam faciem meam super hominem illum et faciam
eum in exemplum et in proverbium et disperdam eum de medio populi
XXIX mei et scietis quia ego dominus. Et propheta cum erraverit et locutus fuerit
verbum ego dominus decepi prophetam illum. Et extendam manum
meam super eum et delebo eum de medio populi mei israel et portabunt
iniquitatem suam. Iuxta iniquitatem interrogantis sic iniquitas
prophete erit ut non erret ultra domus israel a me neque polluatur in
universis prevaricationibus suis sed sit mihi in populum et ego sim eis
XXX in deum ait dominus exercituum. Et factus est sermo domini ad me dicens
Fili hominis terra cum peccaverit mihi ut prevaricetur prevaricans
extendam manum meam super eam et conteram virgam panis eius
et immittam in ea famem et interficiam de ea hominem et iumentum.
Et si fuerint tres viri isti in medio eius noe daniel et iob ipsi
iustitia sua liberabunt animas suas ait dominus exercituum. Quod
si et bestias pessimas induxero super terram ut vastem eam
et fuerit invia eo quod non sit pertransiens propter bestias tres viri
isti si fuerint in ea vivo ego dicit dominus deus quia nec filios nec
filias liberabunt sed ipsi soli liberabuntur terra autem desolabitur.
Vel si gladium induxero super terram illam et dixero gladio
transi per terram illam et interfecero de ea hominem et iumentum et tres
viri isti fuerint in medio eius vivo ego dicit dominus quia filios et filias
non liberabunt sed ipsi soli liberabuntur. Si autem et pestilentiam
immisero super terram illam et effudero indignationem meam
super eam in sanguine ut auferam ex ea hominem et iumentum
et noe et daniel et iob fuerint in medio eius vivo ego dicit dominus
deus quia filium et filiam non liberabunt sed ipsi iustitia sua liberabunt
animas suas. Quia hec dicit dominus deus. Quod et si quattuor iudicia mea
pessima gladium et famem et bestias malas et pestilentiam
immisero in iherusalem ut interficiam de ea hominem et pecus tamen re-
linquetur in ea salvatio educentium filios et filias. Ecce ipsi
egredientur ad vos et videbitis viam eorum et adinventiones
eorum et consolabimini super malo quod induxi in iherusalem in omnibus
que importavi super eam. Et consolabuntur vos cum videritis
viam eorum et adinventiones eorum et cognoscetis quod non frustra
XXXI xv fecerim omnia que feci in ea ait dominus deus. Et factus est sermo domini
ad me dicens. Fili hominis quid fiet de ligno vitis ex omnibus lignis ne-
morum que sunt inter ligna silvarum. Numquid tolletur de ea lignum
ut fiat opus aut fabricabitur de ea paxillus ut dependeat in
eo quodcumque vas. Ecce igni datum est in escam utramque partem
eius consumpsit ignis et medietas eius redacta est in favillam.
Numquid utile erit ad opus. Etiam cum esset integrum non erat aptum
ad opus quanto magis cum ignis illud devoraverit et combusserit nichil
ex eo fiet operis. Propterea hec dicit dominus deus. Quomodo lignum vitis
inter ligna silvarum quod dedi igni ad devorandum sic tradidi
iherusalem et habitatores eius et ponam faciem meam in eos. De igne
egredientur et ignis consumet eos et scietis quia ego dominus cum
posuero faciem meam in eos et dedero terram inviam et desolatam
XXXII xvi eo quod prevaricatores extiterint dicit dominus deus. Et factus est sermo
domini ad me dicens. Fili hominis notas facies iherusalem abominati-
ones suas et dices. Hec dicit dominus deus iherusalem. Radix tua et generatio
tua de terra chanaan. Pater tuus amorreus et mater tua cethea.
Et quando nata es in die ortus tui non est precisus umbilicus tuus
et in aqua non es lota in salutem nec sale salita nec involuta
pannis. Non pepercit super te oculus meus ut faceret tibi unum
de his misertus tui. sed proiecta es super faciem terre in abiectione
anime tue in die qua nata es. Transiens autem per te vidi te concul-
cari in sanguine tuo et dixi tibi cum esses in sanguine tuo vi-
ve. Dixi inquam tibi in sanguine tuo vive. Multiplicatam
quasi germen agri dedi te et multiplicata es et grandis effecta
et ingressa es et pervenisti ad mundum muliebrem. Ubera tua
intumuerunt et pilus tuus germinavit et eras nuda et con-
fusione plena. Et transivi per te et vidi te et ecce tempus
tuum tempus amantium. Et expandi amictum meum super te
et operui ignominiam tuam et iuravi tibi et ingressus sum
pactum tecum ait dominus deus et facta es mihi. Et lavi
te aqua et emundavi sanguinem tuum ex te et unxi te oleo
et vestivi te discoloribus et calciavi te ianthino et cinxi te
bysso et indui te subtilibus et ornavi te ornamento et dedi
armillas in manibus tuis et torquem circa collum tuum et dedi in-
aurem super os tuum et circulos auribus tuis et coronam decoris
in capite tuo. Et ornata es auro et argento et vestita
es bysso et polimito et multis coloribus. Similam et mel ſ' al' multicoloribus
et oleum comedisti et decora facta es vehementer nimis
et profecisti in regnum. Et egressum est nomen tuum in gentes propter
speciem tuam quia perfecta eras in decore meo quem posueram
super te dicit dominus deus. Et habens fiduciam in pulcritudine
tua fornicata es in nomine tuo et exposuisti fornicationem tuam
omni transeunti ut eius fieres. Et sumens de vestimentis tuis fe-
cisti tibi excelsa hinc inde consuta et fornicata es super eis
sicut non est factum neque futurum est. Et tulisti vasa decoris tui de
auro meo et de argento meo que dedi tibi et fecisti tibi imagines ma-
sculinas et fornicata es in eis et sumpsisti vestimenta tua
multicoloria et vestita es eis. Et oleum meum et thimiama
meum posuisti coram eis et panem meum quem dedi tibi similam et
oleum et mel quibus enutrivi te posuisti in conspectu eorum in
odorem suavitatis et factum est ait dominus deus. Et tulisti filios
tuos et filias tuas quas generasti mihi et immolasti eis ad devoran-
dum. Numquid parva est fornicatio tua. Immolasti filios meos
et dedisti illos consecrans eis. Et post omnes abominationes
tuas et fornicationes non es recordata dierum adolescentie
tue quando eras nuda et confusione plena conculcata in san-
guine tuo. Et accidit post omnem maliciam tuam ve ve tibi
ait dominus deus. Et edificasti tibi lupanar et fecisti tibi prostibulum
in cunctis plateis. Ad omne caput vie edificasti signum
prostitutionis tue et abominabilem fecisti decorem tuum et divi-
sisti pedes tuos omni transeunti et multiplicasti fornicationes
tuas et fornicata es cum filiis egypti vicinis tuis magnarum
carnium et multiplicasti fornicationem tuam ad irritandum
me. Ecce ego extendam manum meam super te et auferam iustifica-
tionem tuam et dabo te in animas odientium te filiarum
palestinarum que erubescunt in via tua scelerata. Et forni-
cata es in filiis assyriorum eo quod necdum fueris expleta. Et
postquam fornicata es nec sic es saciata. Et multiplicasti
fornicationem tuam in terra chanaan cum chaldeis et nec sic sa-
ciata. In quo mundabo cor tuum dicit dominus deus cum facias omnia hec
opera mulieris meretricis et procacis. Quia fabricasti lupanar
tuum in capite omnis vie et excelsum tuum fecisti in omni platea.
nec facta es quasi meretrix fastidio augens pretium sed quasi mulier
adultera que super virum suum inducit alienos. Omnibus me-
retricibus dantur mercedes. Tu autem dedisti mercedes cunctis
amatoribus tuis et donabas eis ut intrarent ad te undi-
que ad fornicandum tecum. Factumque est in te contra consu-
etudinem mulierum in fornicationibus tuis et post te non

179
MS. MRI Frag. 57, 179
HEB-18

et male condito gratia ...

est fornicatio. In eo quod dedisti mercedes, et mercedes
non accepisti: factum est in te contrarium. Propterea meretrix audi verbum
Domini. Hec dicit Dominus Deus. Quia effusum est es tuum et revelata est
ignominia tua in fornicationibus tuis super amatores tuos,
et super idola abhominationum tuarum in sanguine filiorum tuorum
quos dedisti eis: ecce ego congregabo omnes amatores tuos
quibus commixta es, et omnes quos dilexisti cum universis quos oderas.
et congregabo eos super te undique: et nudabo ignominiam
tuam coram eis, et videbunt omnem turpitudinem tuam: et iu-
dicabo te iudiciis adulterarum et effundentium sanguinem:
Et dabo te in sanguinem furoris et zeli: et dabo te in manus eorum:
et destruent lupanar tuum et demolientur prostibulum tuum.
et denudabunt te vestimentis tuis, et auferent vasa decoris
tui: et derelinquent te nudam plenamque ignominia. Et ad-
ducent super te multitudinem, et lapidabunt te lapidibus
et trucidabunt te gladiis suis. Et comburent domos tuas ig-
ni. et facient in te iudicia in oculis mulierum plurimarum:
Et desines fornicari, et mercedes ultra non dabis; et requiescet
indignatio mea in te. Et auferetur zelus meus a te: et quiescam
nec irascar amplius eo quod non fueris recordata dierum
adolescentie tue, et provocasti me in omnibus his. Quapropter
et ego vias tuas in capite tuo dedi ait Dominus Deus: et non feci iuxta
scelera tua in omnibus abhominationibus tuis. Ecce omnis
qui dicit vulgo proverbium in te. assumet illud dicens.
Sicut mater: ita et filia eius. Filia matris tue es tu. que pro-
iecit virum suum et filios suos: et soror sororum tuarum tu
que proiecerunt viros suos et filios suos. Mater vestra cethea: et pater
vester amorreus. et soror tua maior samaria. ipsa et filie eius
que habitant ad sinistram tuam. Soror autem tua minor te que
habitat a dextris tuis. sodoma et filie eius. Sed nec in viis earum
ambulasti, nec secundum scelera earum fecisti. paululum minus
pene sceleratiora fecisti illis in omnibus viis tuis. Vivo ego
dicit Dominus Deus: quia non fecit sodoma soror tua. ipsa et filie eius sicut
fecisti tu et filie tue. Ecce hec fuit iniquitas sororis tue sodome
superbia saturitas panis et habundantia et ocium ipsius
et filiarum eius. et manum egeno et pauperi non porrigebant. Et eleva-
te sunt et fecerunt abhominationes coram me. et abstuli
eas sicut vidisti. Et samaria dimidium peccatorum tuorum non
peccavit: sed vicisti eas sceleribus tuis. et iustificasti eas in omnibus
abhominationibus tuis quas operata es. Ergo et tu porta con-
fusionem tuam que vicisti sorores tuas peccatis tuis. scele-
ratius agens ab eis. Iustificate sunt enim a te. Ergo et tu
confundere, et porta ignominiam tuam, que iustificasti so-
rores tuas. Et convertam restituens eas conversione sodo-
morum cum filiabus suis: et conversione samarie et filiarum eius:
et convertam reversionem tuam in medio earum: ut portes
ignominiam tuam et confundaris in omnibus que fecisti conso-
lans eas. Et soror tua sodoma et filie eius revertentur ad an-
tiquitatem suam: et samaria et filie eius revertentur ad an-
tiquitatem suam: et tu et filie tue revertemini ad antiquitatem
vestram. Non fuit autem soror tua sodoma audita in ore tuo
in die superbie tue. antequam revelaretur malitia tua:
sicut hoc tempore in obprobrium filiarum sirie et cunctarum
in circuitu tuo filiarum palestinarum que ambiunt te per
gyrum. Scelus tuum et ignominiam tuam tu portasti ait Dominus
Deus. Quia hec dicit Dominus Deus. Et faciam tibi sicut despexisti iura-
mentum ut irritum faceres pactum. Et recordabor ego
pacti mei tecum in diebus adolescentie tue. et suscitabo tibi
pactum sempiternum. et recordaberis viarum tuarum et confunde-

ris cum receperis sorores tuas te maiores cum minoribus tuis. Et da-
bo eas tibi in filias, sed non ex pacto tuo. Et suscitabo ego pactum
meum tecum: et scies quia ego Dominus: ut recorderis et confunda-
ris, et non sit tibi ultra aperire os pre confusione tua cum placatus
fuero tibi in omnibus que fecisti ait Dominus Deus. Et factum est XVII XXXIII VI I
verbum Domini ad me dicens. Fili hominis propone enigma.
et narra parabolam ad domum israel, et dices. Hec dicit Dominus
Deus. Aquila grandis magnarum alarum longo membrorum
ductu. plena plumis et varietate venit ad libanum. et tulit
medullam cedri. Summitatem frondium eius avulsit: et tran-
sportavit eam in terram chanaan. In urbem negotiatorum
posuit illam: et tulit de semine terre. et posuit illud in terra
pro semine ut firmaret radicem super aquas multas. in super-
ficie posuit illud. Cumque germinasset: crevit in vineam latio-
rem humili statura. respicientibus ramis eius ad eam: et radi-
ces eius sub illa erant. Facta est ergo vinea: et fructificavit in
palmites, et emisit propagines. Et facta est aquila altera gran-
dis. magnis alis multisque plumis. Et ecce vinea ista quasi
mittens radices suas ad eam. Palmites suos extendit ad
illam: ut irrigaret eam de areolis germinis sui. In terra bo-
na super aquas multas plantata est: ut faciat frondes
et portet fructum et sit in vineam grandem. Dic. Hec dicit Dominus
Deus. Ergo ne prosperabitur? Nonne radices eius evellet et fruc-
tum eius distringet. et siccabit omnes palmites germinis eius
et arescet: et non in brachio grandi. neque in populo multo: ut evel-
leret eam radicitus. Ecce plantata est. Ergo ne prosperabitur?
Nonne cum tetigerit eum ventus urens siccabitur. et in areis
germinis sui arescet. Et factum est verbum Domini ad me dicens. XXXIIII
Dic ad domum exasperantem. Nescitis quid ista significent?
Dic. Ecce venit rex babilonis in ierusalem. et assumet regem
et principes eius. et adducet eos ad semetipsum in babilonem.
et tollet de semine regni. ferietque cum eo fedus. et accipiet ab
eo iusiurandum: sed et fortes terre tollet, ut sit regnum humile
et non elevetur: sed custodiat pactum eius et servet illud. Qui re-
cedens ab eo misit nuntios ad egyptum: ut daret sibi equos
et populum multum. Numquid prosperabitur vel consequetur salu-
tem qui fecit hec. Et qui dissolvit pactum: numquid
effugiet. Vivo ego dicit Dominus Deus: quoniam in loco regis qui consti-
tuit eum regem cuius fecit irritum iuramentum et solvit
pactum quod habebat cum eo: in medio babilonis morietur.
et non in exercitu grandi neque in populo multo faciet contra eum
pharao bellum. in iactu aggeris et in extructione vallorum
ut interficiat animas multas. Spreverat enim iuramentum.
ut solveret fedus: et ecce dedit manum suam: et cum omnia hec fecerit
non effugiet. Propterea hec dicit Dominus Deus. Vivo ego quoniam iuramen-
tum quod sprevit et fedus quod prevaricatus est ponam in caput eius.
et expandam super eum rete meum. et comprehendetur sagena mea.
et adducam eum in babilonem. et iudicabo illum ibi in prevaricatione
qua despexit me. et omnes profugi eius cum universo agmine gla-
dio cadent. Residui autem in omnem ventum dispergentur: et scie-
tis quia ego Dominus locutus sum. Hec dicit dominus Deus. Su- XXXV
mam ego de medulla cedri sublimis: et ponam de vertice ra-
morum eius tenerum distringam: et plantabo super mon-
tem excelsum et eminentem. In monte sublimi israel plan-
tabo illud: et erumpet in germen et faciet fructum et erit in cedrum
magnam. Et habitabunt sub ea omnes volucres celi. et uni-
versum volatile sub umbra frondium eius nidificabit.
et scient omnia ligna regionis quia ego dominus humiliavi
lignum sublime. et exaltavi lignum humile. et siccavi

et vir peccator turbabit amicos : et in medio pacem habentium
inmittet inimiciciam. Secundum enim ligna silve sic ignis
exardescet : et secundum virtutem hominis sic iracundia illius
erit : et secundum substantiam suam exaltabit iram suam. Certamen
festinatum incendet ignem : et lis festinans effundet sangui-
nem : et lingua testificans adducet mortem. Si sufflaveris
quasi ignis exardebit : et si expueris super illam extinguetur :
LXXVI utraque ex ore proficiscuntur. Susurro et bilinguis male-
dictus : multos enim turbavit pacem habentes. Lingua tercia mul-
tos commovit : et dispersit illos a gente in gentem. Civitates
muratas divitum destruxit : et domos magnatorum effodit.
Virtutes populorum concidit : et gentes fortes dissolvit. Lingua
tercia mulieres viratas eiecit : et privavit illas laboribus suis.
Qui respicit illam non habebit requiem : nec habebit amicum in quo
requiescat. Flagelli plaga livorem facit : plaga autem lingue com-
minuet ossa. Multi ceciderunt in ore gladii : sed non sic quasi qui
interierunt per linguam suam. Beatus est qui tectus est a lingua nequam :
qui in iracundia illius non transivit : et qui non attraxit iugum eius :
et in vinculis illius non est ligatus. Iugum enim illius iugum ferreum est :
et vinculum illius vinculum ereum est. Mors illius mors nequissima :
et utilis potius infernus quam illa. Perseverantia illius non permane-
bit : sed optinebit vias iniustorum. In flamma sua non comburet
iustos : et qui relinquunt deum incident in illam : et exardebit
in illis et non extinguetur : et inmittetur in illos quasi leo : et quasi pardus
ledet illos. Sepi aures tuas spinis : et noli audire linguam
nequam : et ori tuo facito hostia : et seras auribus tuis. Aurum
tuum et argentum tuum confla : et verbis tuis facito stateram : et fre-
nos ori tuo rectos : et attende ne forte labaris in lingua : et ca-
das in conspectu inimicorum insidiantium tibi : et sit casus tuus
LXXVII insanabilis in mortem. Qui facit misericordiam fenerat proximo suo :
et qui prevalet manu mandata servat. Fenerare proximo tuo
in tempore necessitatis illius : et iterum redde proximo in tempore suo. Con-
firma verbum et fideliter age cum illo : et in omni tempore invenies quod tibi
necessarium est. Multi quasi inventionem estimaverunt fenus : et
prestiterunt molestiam his qui se adiuverunt. Donec accipiant os-
culantur manus dantis : et in promissionibus humiliant vocem
suam : et in tempore redditionis postulabit tempus : et loquetur verba tedii
et murmurationum : et tempus causabitur. Si autem potuerit reddere
adversabitur : solidi vix reddet dimidium : et computabit illud
quasi inventionem. Sin autem fraudabit illum pecunia sua : et possi-
debit illum inimicum gratis : et convicia et maledicta reddet
illi : et pro honore et beneficio reddet illi contumeliam. Multi non
causa nequitie non feneraverunt : sed fraudari gratis timuerunt.
LXXVIII Verumptamen super humilem animo forcior esto : et pro elemosina non
trahas illum. Propter mandatum assume pauperem : et propter inopi-
am eius ne dimittas eum vacuum. Perde pecuniam propter fratrem
et amicum : et non abscondas illam sub lapide in perditionem.
Pone thesaurum tuum in preceptis altissimi : et proderit tibi magis
LXXIX quam aurum. Conclude elemosinam in sinu pauperis : et hec pro
te exorabit ab omni malo. Elemosina viri quasi sacculus
cum ipso : et gratiam hominis quasi pupillam conservabit : et postea resur-
get et retribuet illis retributionem : unicuique in caput illorum.
Super scutum potentis et super lanceam : adversus inimicum
tuum pugnabit. Vir bonus fidem facit proximo suo : et qui
perdiderit confusionem derelinquet sibi. Gratiam fideiussoris
ne obliviscaris : dedit enim pro te animam suam. Repromisso-
rem fugit peccator et inmundus. Bona repromissoris
sibi ascribit peccator : et ingratus sensu derelinquet liberantem se.
Vir repromittit de proximo suo : et cum perdiderit reverentiam
relinquetur ab eo. Repromissio nequissima multos perdidit
diligentes : et commovit illos quasi fluctus maris. Viros potentes
girans migrare fecit : et vagati sunt in gentibus alienis. Peccator
transgrediens mandata domini incidet in promissionem nequam :
et qui conatur multa agere incidet in iudicium. Recupera proximum
LXXX secundum virtutem tuam : et attende ne incidas. Initium vite hominis
aqua et panis : et vestimentum et domus protegens turpitu-
dinem. Melior est victus pauperis sub tegmine asserum :
quam epule splendide in peregre sine domicilio. Mini-
mum pro magno placeat tibi : et inproperium peregrina-
tionis non audies. Vita nequam hospitandi de domo
in domum : et ubi hospitabitur non fiducialiter aget :
nec aperiet os. Hospitabitur et pascet et potabit ingra-
tos : et ad hec amara audiet. Transi hospes et orna
mensam : et que in manu habes ciba ceteros. Exi a facie honoris
amicorum meorum : necessitudine domus mee hospicio mihi factus es
frater. Gravia hec homini habenti sensum : correptio domus et improperium fenerato-
LXXXI ris. Qui diligit filium suum assiduat illi flagella : ut letetur
in novissimo suo : et non palpet proximorum ostia. Qui docet filium
suum laudabitur in illo : et in medio domesticorum in illo gloria-
bitur. Qui docet filium suum in zelum mittit inimicum : et in me-
dio amicorum gloriabitur in illo. Mortuus est pater illius : et quasi non est
mortuus : similem enim reliquit sibi post se. In vita sua vidit
et letatus est in illo : in obitu suo non est contristatus : nec con-
fusus est coram inimicis. Reliquit enim defensorem domus contra
inimicos : et amicis reddentem gratiam. Pro animabus filiorum col-
ligabit vulnera sua : et super omnem vocem turbabuntur vis-
cera eius. Equus indomitus evadet durus : et filius remissus eva-
det preceps. Lacta filium et paventem te faciet : lude cum eo
et contristabit te. Non corrideas illi ne condoleas : et in no-
vissimo obstupescent dentes tui. Non des illi potestatem
in iuventute sua : et ne despicias cogitatus illius. Curva cer-
vicem eius in iuventute : et tunde latera eius dum infans est :
ne forte induret et non credat tibi : et erit tibi dolor anime. Doce
filium tuum et operare in illo : ne in turpitudinem illius offen-
LXXXII das. Melior est sanus pauper et fortis viribus : quam dives
inbecillis et flagellatus malicia. Salus anime in sanctitate
iusticie : et melior omni auro et argento : et corpus validum
quam census inmensus. Non est census super censum salutis cor-
poris : et non est oblectamentum super cordis gaudium. Melior
est mors quam vita amara : et requies eterna quam languor
perseverans. Bona abscondita in ore clauso : quasi appositiones
epularum circumposite sepulchro. Quid proderit libatio ydolo :
nec enim manducabit : nec odorabitur. Sic effugatur a domino
et portans mercedes iniquitatis : videns oculis et ingemiscens :
sicut spado complectens virginem et suspirans. Tristiciam
non des anime tue : et non affligas temetipsum in consilio tuo.
Iocunditas cordis hec est vita hominis : et thesaurus sine de-
fectione sanctitatis : et exultatio viri longevitas. Miserere
anime tue placens deo : et contine et congrega cor tuum
in sanctitate eius : et tristiciam longe expelle a te. Multos enim
occidit tristicia : et non est utilitas in illa. Zelus et iracundia
minuunt dies : et ante tempus senectam adducit cogitatus.
Splendidum cor bonum in epulis : epule enim illius diligenter
LXXXIII fiunt. Vigilia honestatis tabefaciet carnes : et cogi-
tatus illius auferet somnum. Cogitatus prescientie aver-
tit sensum : et infirmitas gravis sobriam facit animam. Labo

+ Ve ueniet ad sensus mollis ab aure dolor
+ Esse bleu magne dapna minora bono

217
MS.MR.Frag.57.217
HEB-48

rauit dies in congregatione substantie: et in requie sua re
plebitur bonis suis. Laborauit pauper in diminutione uictus: et in
fine inops fit. Qui aurum diligit non iustificabitur: et qui insequitur con
sumptionem replebitur ex ea. Multi dati sunt in auri casus: et facta est
in specie ipsius perditio illorum. Lignum offensionis est aurum sacri
ficantium: ve illis qui sectantur illud: et omnis inprudens deperiet in illo.
Beatus diues qui inuentus est sine macula: et qui post aurum non abiit: nec spe
rauit in pecunia et thesauris. Quis est hic et laudabimus eum: fecit enim
mirabilia in uita sua. Qui probatus est in illo et perfectus inuentus est:
erit illi in gloriam eternam. Qui potuit transgredi et non est transgressus:
et facere mala et non fecit. Ideo stabilita sunt bona illius in domino: et ele
LXXXIIII mosinas illius enarrabit omnis ecclesia sanctorum. Supra mensam
magnam sedisti: non aperias super illam faucem tuam prior. Non dicas
sic: multa sunt que super illam sunt. Memento quoniam malus oculus nequam.
Nequius oculo quid creatum est? Ideo ab omni facie sua lacrimabitur cum
uiderit. Ne extendas manum tuam prior: et inuidia contaminatus
erubescas. Ne comprimaris in conuiuio. Intellige que sunt
proximi tui ex te ipso. Utere quasi homo frugi his que tibi apponuntur: et non
cum manducas multum odio habearis. Cessa prior causa discipli
ne: et noli nimius esse ne forte offendas. Et si in medio multorum
sedisti prior illis non extendas manum tuam: nec prior poscas bibere.
Quam sufficiens est homini erudito uinum exiguum: et in dormiendo
non laborabis ab illo: et non senties laborem. Vigilia et colera et tor
tura uiro infrunito: somnus sanitatis in homine parco. Dormi
et usque mane: et anima illius cum ipso delectabitur. Et si coactus
fueris in edendo multum: surge e medio et uome et refrigera
bit te: et non adduces corpori tuo infirmitatem. Audi me fili
et non spernas me: et in nouissimo inuenies uerba mea. In omnibus
operibus tuis esto uelox: et omnis infirmitas non occurret tibi. Sple
didum in panibus benedicent labia multorum: et testimonium ue
ritatis illius fidele. In nequissimo pane murmurabit ciui
tas: et testimonium nequitie illius uerum est. Diligentes in uino
noli prouocare: multos enim exterminauit uinum. Ignis probat
ferrum durum: sic uinum corda superborum arguet in ebrietate
potatum. Equa uita hominibus uinum in sobrietate: si bibas illud
moderate eris sobrius. Que est uita que minuitur uino?
LXXXV Quid defraudat uitam? mors. Vinum in iocunditatem
creatum est ab initio: et non in ebrietatem. Exultatio anime et cordis: ui
num moderate potatum. Sanitas est anime et corporis: sobrius potus.
Vinum multum potatum: irritationem et iram et ruinas multas facit.
Amaritudo anime: uinum multum potatum. Ebrietatis animositas
et imprudentis offensio: minorans uirtutem et faciens uulnera.
In conuiuio uini non arguas proximum: et non despicias eum in
LXXXVI iocunditate illius. Verba improperii non dicas illi: et non premas il
lum in repetendo. Rectorem te posuerunt: noli extolli: esto in
illis quasi unus ex ipsis. Curam illorum habe et sic conside: et omni
cura tua explicita recumbe ut leteris propter illos: et ut orna
mentum gratie accipias coronam: et dignationem consequaris
congregationis. Loquere maior natu: decet enim te. Pri
mum uerbum diligenti scientia: et non impedias musicam. Ubi
auditus non est non effundas sermonem: et importu
ne noli extolli in sapientia tua. Gemmula carbunculi
in ornamento auri: et comparatio musicorum in conuiuio ui
ni. Sicut in fabricatione auri signum est smaragdi: sic numerus
musicorum in iocundo et moderato uino. Audi tacens: et
pro reuerentia accedet tibi bona gratia. Adolescens loquere
in tua causa uix cum necesse fuerit. Si bis interrogatus fueris:
habeat caput responsum tuum. In multis esto quasi inscius:

et audi tacens simul et querens. Et loqui in medio magna
torum non presumas: et ubi sunt senes non multum loquaris. Ante grandinem
preibit choruscatio: et ante uerecundiam preibit gratia: et pro reuerentia
accedet tibi bona gratia: et hora surgendi non te trices. Precurre autem
prior in domum tuam: et illic auocare et illic lude: et age concep
tiones tuas: et non in delictis et uerbo superbo. Super his omnibus be
nedicito dominum qui fecit te et inebriantem te ab omnibus bo
nis suis. Qui timet dominum excipiet doctrinam eius: et qui uigila
uerint ad illum inuenient benedictionem. Qui querit legem re
plebitur ab ea: et qui insidiose agit scandalizabitur in ea. Qui
timent dominum inuenient iudicium iustum: et iustitias quasi lumen
accendent. Peccator homo uitabit correptionem: et secundum uolun
tatem suam inueniet comparationem. Vir consilii non disperdet intel
ligentiam. Alienus et superbus: non pertimescet timorem. Etiam postquam
fecit cum eo sine consilio: et suis insectationibus arguetur. Fili LXXXIII
sine consilio nihil facias: et post factum non penitebis. In uia ruine non
eas et non offendas in lapides: nec credas te uie laboriose:
ne ponas anime tue scandalum: et a filiis tuis caue: et a do
mesticis tuis attende. In omni opere tuo crede ex fide anime tue:
hoc est enim conseruatio mandatorum. Qui credit deo attendit
mandatis: et qui confidit in illo non minorabitur. Timenti LXXXVIII
deum non occurrent mala: sed in temptatione deus illum
conseruabit et liberabit a malis. Sapiens non odit manda
ta et iustitias: et non illidetur quasi in procella nauis. Homo
sensatus credit legi dei: et lex illi fidelis. Qui interrogatio
nem manifestat parabit uerbum: et sic deprecatus exau
dietur: et conseruabit disciplinam et tunc respondebit. Pre
cordia fatui quasi rota carri: et quasi axis uersatilis cogitatus illius.
Equus emissarius sic amicus subsannator: sub omni
supra sedente hinnit. Quare dies diem superat? et iterum lux lu
cem et annus annum sol solem? A domini scientia separati sunt.
facto sole et preceptum custodiente per dei sapientiam diuidentur:
et immutabit tempora et dies festos ipsorum: et in illis dies festos
celebrauerunt ad horam. Ex ipsis exaltauit et magnifi
cauit deus: et ex ipsis posuit in numerum dierum et annos: et omnes
homines de solo et ex terra unde creatus est adam. In multitu
dine discipline domini separauit eos et immutauit uias eorum.
Ex ipsis benedixit et exaltauit: et ex his sanctificauit et ad se appli
cauit. Ex ipsis maledixit et humiliauit: et conuertit illos
ad separationem ipsorum. Quasi lutum figuli in manu ipsius: pla
mare illud et disponere. Omnes uie eius secundum dispositionem eius:
sic homo in manu illius qui se fecit: reddet illi secundum iudicium
suum. Contra malum bonum est et contra mortem uita: sic et contra uirum
iustum peccator: et sic intuere in omnia opera altissimi. Duo contra
duo: et unum contra unum. Et ego nouissimus uigilaui:
et quasi qui colligit acinos post uindemiatores. In benedictione
dei et ipse speraui: et quasi qui uindemiat repleui torcular.
Respicite quoniam non mihi soli laboraui: sed omnibus exquirentibus
disciplinam. Audite me magnati et omnes populi: et recto
res ecclesie auribus percipite. Filio et mulieri fratri et amico
non des potestatem super te in uita tua: et non dederis alii possessi
onem tuam: ne forte peniteat te et deprecieris pro illis.
Dum adhuc superes et aspiras: non immutabit te omnis
caro. Melius est enim ut filii tui te rogent: quam te respi
cere in manus filiorum tuorum. In omnibus operibus tuis precellens
esto: ne dederis maculam in gloriam tuam. In die consumma
tionis dierum uite tue et in tempore exitus tui: distribue heredi
tatem tuam. Cibaria et uirga et onus asino: panis et LXXXI

Vina parant animos faciuntque caloribus aptos
cura fugit multo diluiturque mero
tunc ueniunt risus tunc pauper cornua sumit
tunc dolor et cure rugaque frontis abit
tunc aperit mentes euo rarissima nostro

Certa tibi a nobis dabitur mensura bibendi
Officium prestent mensque pedesque suum.

Inpatiens animus nec adhuc tractabilis arte
Respuit atque odio uerba monentis habet.

Ysa. xlvi. Vocans ab oriente auem ⁊ de tra.
Eze. vi. Defecit sufflatoriu in igne consumptu ẽ.
Agge. i. Vocaui siccitatem sup trām.
Rom. iiii. Qui iustificat impiu. ⁊ uocat ea. Rom. viii.
Cor. i. Videte uocationem urām frs.
vii. Vnusqsq; in q uocatione uocat ẽ.
Eph. iiii. Solliciti seruare unitatẽ sps in.

Volare. Pducāt aq reptile aie. ui.
Gen. i.
Leui. xiii. Lepra uolatil est ⁊ uaga. de.
xxvi. Terrebit eos sonitus folij uolantis.
Job. v. Homo ad laborem nascitur ⁊ auis.
ix. Ptransierunt qsi naues poma portan.
Ps. Ascendit sup cherubim ⁊ uolauit.
Ysa. vi. Duab; uelabant faciem suam
vi. Volauit ad me unus de seraphyn.
xxx. In tra tribulationis ⁊ angustie.
xxx. Dabit t dns panem artu ⁊ aqm.
lx. Qui sunt isti qui ut nubes uolant.
Osee. xi. Ipse rugiet ⁊ formidabunt. fi. ma.
Naum. iii. Custodes tui qsi locuste ⁊ puuli tui.
Abac. i. Volabunt qsi aquila. festi. ad. come.
Soph. ii. Gaza destructa erit ⁊ ascalon. in.
Zach. v. Video uolumen uolans. longitu.

Voluntas. In uoluntate sua. suffo.
Gen. xlix.
l. Vsum dei possum resiste. uolun.
Exo. xix. Descende ⁊ contestare. po. ne forte.
xxi. Qui pcusserit hoiem uolens eu occi.
Leui. xxii. Bouem ⁊ ouem. au. ⁊ cau. ampu.
Jud. v. Qui ppa uoluntate obtulistis uos.
Rg. xxii. Rex uero iosaphath fecit classem.
Pu. xiii. Vlt ⁊ non uult piger aia aut.
Sap. xvi. Substantiam enim tuam ⁊ dul. t.
Ps. Scuto bone uoluntatis tue. co. nos.
Ysa. vii. Ascendit rasin rex syrie ⁊ facee.
xlviii. Faciet uoluntatem suam in ba.
lviii. Ecce in die ieiunij uri inuenitur.
lviii. Vocabis sabbm delicatum ⁊ scm.
lxii. Velle adiacet m pficere aut nõ.
Rom. vii. Nõ uocabis ultra derelicta ⁊ tra. t.
xii. Nolite conformari huic seclo.
Cor. v. Audemus autem ⁊ bonam. uolun.
viii. Altissima paupertas eo;. habundan.
Gal. Caro concupiscit aduersus spm sps ẽ.
Eph. Qui omnia opatur scdm consilium
Phil. Deus enim est qui opatur in nob ⁊ uel.
Thes. Hec est enim uoluntas dei scificatio.
Hebr. Voluntarie enim peccantib; nob.
Act. Dne quid me uis facere.
Jac. Voluntarie enim genuit nos ubo.
Pet. Sic est uoluntas dei ut bn facientes.
Apoc. Qui sitit ueniat ⁊ q uult accipiat.

Voluptas. fluuius. egre. de loco. uo.
Gen. ii.
ii. Tulit g dns deus hoiem ⁊ po.
iii. Emisit eum dns deus de padiso.
iii. Collocauit an padisum uoluptatis.
iiii. Egressusq; chayn a facie dni. hita.
Ysa. xiii. Pilosi saltabunt ibi ⁊ respond.
Thimo. iii. Voluptatum amatores mag q dei.

Vomitus. Mel inuenisti comede q.
Pu. xxv.
Job. xx. Diuitias quas deuorauit. euo.
Ysa. xix. Dns miscuit in medio ei spm.
Je. xxv. Bibite ⁊ inebriamini ⁊ uomite.
Apo. iii. Scio opa tua quia neq; frigidus es.

Et a psalmant hos ⁊ uocant.

Vorare. Deuorauit uirga aaron. u. Exo. vii.
Caput cum pedib; eius ⁊ intesti. uo. xii.
Offerentes coram. do. ignem alienu. Leui. x.
Terra q lustrauimus deuorat. habi. s. Nu. xiii.
Egressus de esebon flamma de opido. xxi.
Non accubabit leo donec. deuo predam xxiii.
Cuius fortitudo similis est rinocerotis. xxiiii.
Int pharan ⁊ thophel ⁊ laban. Deut. i.
Sementem mult iacies in tram. xxviii.
Deuorabitq; tram cu gmine suo. xxxii.
Inebriabo sagittas meas sanguine. xxxii.
Ruina est hois deuotare scos. Pu. xx.
Ignis est usq; ad pditionem. deuo. Job. xxxi.
Lux ⁊ sol ortus est ⁊ humiles. exal. sc Hest. xi.
Dns in ira sua conturbabit eos. Ps.
Regionem urām coram uob alieni. de. Ysa. i.
Succensa est enim qsi ignis impietas ix.
Vnusquisq; carnem brachij sui. uora. ix.
Erit lumen isrt in igne. ⁊ scs ei. x.
Dne exaltetur manus tua ut nõ. ui. xxvi.
Labia eius repleta sunt. indigna. xxx.
Sps ur ut ignis uorabit uos. xxxiii.
Ecce ego do uerba mea in ore tuo. Je. v.
Succendam ignem in. por. eius. xvii.
Sta ⁊ pipara te quia. deuora. gladi. xlvi.
In umbra esebon steterunt de la. xlviii.
Succendam ignem in muro damasci. xlix.
Tulisti filios tuos ⁊ filias tuas qs. Jeze. xvi.
Incedebat int leones ⁊ fcs e leo. xix.
Potabis illum usq; ad feces xxiii.
Sup faciem terre cades nõ. colli. xxix.
Omnes calefci sunt qsi clibanus. Osee. vii.
Loquente effraim horror inuasit. xiii.
Mittam ignem in theman ⁊. deuo. Amos. i.
Succendam ignem in muro rabath. i.
Mittam ignem in moab ⁊. deuo. ii.
Mittam ignem in iudam ⁊. deuora. ii.
Vorabit iudicium ad ignem dns. vii.
Erit domus iacob ignis ⁊ dom. io. Abd. in. fi.
Inimicis tuis ad apertionem porte. Nau. iii.
Quare nõ respicis sup iniq agentes. Abac. i.
Exultatio eo; sicut eius qui deuorat. iii.
Deuorabunt ⁊ subicient. lapi. funde. Zach. ix.
Ponam duces iuda sicut caminum. xii.
Libent sufferitis insipientes cu sitis. Cor. xi.
Sobrij estote ⁊ uigilate qr aduersari. Pet. iiii.
Accepi librum de manu angli ⁊. deuo. Apo. x.

Vouere. Si uoto uel sponte optu. qspia. Leui. vii.
Bouem ⁊ ouem aure ⁊ cauda ampu. xxii.
Qui uotum fecit ⁊. spopon. deo aiam. s. xxvii.
Primogenita q ad. do. ptinent. nemo xxvii.
Ruina est hois deuotare scos. Pu. xx.
Multoq; melius est nõ uouere. Eccles. v.
Vota mea dno reddam coram oi. po. Ps.

Vox. Cum audissent uocem dni. Gen. iii.
Vox sanguinis fris tui abel. cla. iiii.
Vox quidem uox iacob est s; manus. xxvii.
Vocem ubo; eius audistis ⁊ forma. Deut. iiii.
Vocem eius audiuimus de me ignis. v.
Labijs suis intelliget inimicus e. in. Pu. xxvi.
In cogitatione tua regi ne detrahas. Eccles. x.
Et consurgent ad uocem uolucris. xii.
Vox turturis audita est in tra nra. Cant. ii.

351
MS. M.R. Frag. 57.351
HEB-C-8

Cant. ii. Ostende nob faciem tuam sonet uox.
ii. Vox enim tua dulcis et facies. t.
viii. Que hitas in ortis amici ausculta
Sap. i. Sps dni repleuit orbem terrarum.
Ecc. xxix. Donec accipiant. osculan. ma. dantis.
Job. iii. Impii cessauerunt a tumultu.
iiii. Rugitus leonis et uox leene.
iiii. Stetit quidam cuius no. agnosce.
ix. Et cu inuocantem. exau. me. no. cre.
xxx. Versa est in luctum cythara mea.
xxxvii. Audiet audicione in terrore uocis.
xxxviii. Numquid eleuabis i nebula uoce. t.
xl. Si habes brachiu sicut deus. et si.
ps Lauabo int innocentes manus. m.
ps Vox dni sup aquas ds maiestatis.
ps In uoce exultationis et confessionis.
ps Abyssus abyssum inuocat in. uo.
ps Conturbatus sum a uoce inimici.
ps Vespe et mane meridie narrabo et an.
ps Ecce dabit uoci sue uoce uirtutis.
ps Etenim sagitte tue transeunt.
Ysa. vi. Comota sunt superliminaria. cardi.
xiii. Sup montem caliginosum. leua. sig.
xvi. Vinum in torculari no. cal. qui. cal.
xxiiii. Qui fugit a uoce formidinis. ca.
xxx. Ad uocem clamoris tui statim re.
xlviii. Egredimini de babylone fugite a.
lviii. Clama ne cesses qi tuba exalta. uo.
Je. iiii. Laua a malicia cor tuum Ierlm.
iiii. Non tacebo qm uoce buccine audi.
vii. Quiescere faciam de urbibz iuda.
ix. Sup speciosa deserti. planc. qm. in.
x. Qui facit terram in. for. su. preparat. or.
xi. Oliuam uberem pulcram. fructi.
xxii. Ascende lybanu et clama et in basan.
xxv. Perdam ex eis uocem gaudii et uoce.
xxx. Vocem terroris audiuimus. for. et n.
Ieze. i. Cum fieret uox sup firmamentu.
iii. Assumpsit me sps et audiui post me.
x. Sonitus alarum cherubin audiebatur
xxiii. Thimiama meum et. unguen. impo.
xliii. Gloria dni intr ingrediebatur p uiam.
Dan. x. Brachia eius et que deorsum erant.
Amos. i. Dns de syon rugiet et de Ierlm.
vi. Qui comed agnum de grege. et uitu.
Abac. iii. Dedit abyssus uocem suam.
Soph. i. Erit in die illa dicit dns uox. cla.
ii. Vox cantantis in fenestra coruus.
iii. Ve prouocatrix et. redemp. ciuitas. colu.
Joh. iii. Sps ubi uult spirat et uocem eius.
v. Venit hora et nunc e qn mortui. au.
Apo. i. Vox illius tamquam uox aquarum. mul.
xiiii. Et uocem quam audiui sicut. cytha.
Gen. xxxi. Urere. Die noctuq; estu urebar et.
Exo. x. Mane facto uentus urens leuauit.
xxx. Mane qn. compo. lucernas. incen.
Leui. ii. De spicas adhuc uirentibz. tor. eas.
Deut. viii. Ductor tuus fuit in solitudine.
Pro. xxiiii. Urtica. Per agrum hois pigri. tran.
Ysa. xxxiiii. Orientur in domibz eius spine.
lv. Pro saliunca ascendet abies et p. ur.
Osee. ix. Desiderabile argentum eorum urtica.
Gen. xxi. Uter. Cumq; consumpta eet aq in utre.

Vidit puteum aque abiit et impleuit. Gen. xxi.
Congregans sicut in utre aquas maris. ps
Quia fcs sum sicut uter in pruina. ps
Uua. Videbam coram me uitem in q. Gen. xl.
Tuli g uuas et expssi in calicem. q. xl.
Lauabit in uino stolam suam. xlix.
Nec in uinea tua racemos et grana. Leui. xix.
Quicquid de uua exprimitur no. bi. Nu. vi.
Uuas recentes siccasq; n. come. vi.
Pergentes usq; ad torrentem bot. xiii.
Ingressus uineam proximi tui. come. Deut. xxiii.
Et hyrcos cu medulla tritici et. san. xxxii.
Uua eorum uua fellis et botrus. ama. xxxii.
Vidi in iuda. calcan. torcu. in. sab. Esd. xiii.
Non est uua in uitibz et no sunt. fi. Je. viii.
Non dicent ultra patres. come. uuam. xxxi.
Qui. come. uuam acerbam. obstu. xxxi.
Quasi uuas in deserto inueni isrl. Osee. ix.
Comphendet arator messorem. et. Amos. ix.
Numquid. colli. de spi. uuas aut de. Mt. vii.
Uulnus. Occidi uiru in uulnus meu. Gen. iiii.
Erunt eni in hoibz et iumentis uulnera. Exo. ix.
Reddet animam p anima oculu p oculo. xxi.
Offerat eam sacerdos ad altare. rector. Leui. i.
Pro mensura pecti erit et plagaru mod. Deut. xxv.
Cui ne cuius pii ne cui repre. Pro. xxiii.
Meliora sunt uulnera diligentis. xxvii.
Vulnerasti cor meum soror mea sponsa. Can. iiii.
Percusserunt me et uulnerauerunt me. v.
Omnis plaga tristicia cordis est. Ecc. xxv.
Flagelli plaga liuorem facit xxviii.
Pro animabz filiorum. tol. uulnera. xxx.
Nunc autem uenit sup te plaga. Job. iiii.
Nunc uenistis et nunc uidentes plaga. vi.
In turbine enim conteret me et. mul. ix.
Conscidit me uulnere sup uulnus. xvi.
Nunc quoq; in amaritudine e sermo meus. xxiii.
Sagitte paruulorum facte sunt plage eorum. ps
Non est respectus morti eorum et. firma. ps
Vulnus et liuor et plaga tumens. Ysa. i.
Tu uulneratus es sicut et nos nri. si. xiiii
Quomodo cecidisti de celo lucifer q mane. xiiii.
Numquid iuxta plagam. pcu. se. pcus. xxvii.
Erit lux lune sicut lux solis. xxx.
Iussit ysaias ut tollerent massam de. fi. xxxviii.
Ipse uulneratus est propter iniquitates nras. liii.
Disciplina pacis nre sup eu et liuore. liii.
Plaga mea desperabilis renuit curari. Je. xv.
Plaga eni inimici percussi te. castiga. xxx.
Vadam spoliatus et nudus. fa. planc. Mich. i.
Non est obscura contritio tua. pessi. Naum. iii.
Uulpes. Cepit trescentas uulpes. Jud. xv.
Capite nobis uulpes paruulas. Can. ii.
Edificent. si ascenderit uulpes. transi. Esd. iiii.
Quasi uulpes in deserto prophe tui. Jeze. xiii.
Uxor. Erat aut utq; nud adam. Gen. ii.
Cum audissent uocem dni. de. iii.
Videntes filii dei filias hoim q eent vi.
Respiciensq; uxor eius post se. xix.
Profectus inde abraham in terram. au. xx.
Qui creuit et moratus est in solitud. xxi.
Prospiciens abimelech rex palestine. xxvi.
Nec quicquam est q non in mea sit. xxxix.